

V dvorani Hotela Paka v Velenju se je to sredo zbralo 200 članov SKEI in gostov. Proslavili so desetletnico ustanovitve tega sindikata. To je najmočnejši sindikat dejavnosti v naši državi, uveljavil pa se je tudi v mednarodnem delavskem gibanju.

SKEI praznoval desetletnico

Več o slovesnosti na 2. in 3. strani

Člani republiškega odbora Sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije (Stupis) so se ta četrtek seznanili s programoma prilagajanja teh dveh dejavnosti razmeram v Evropski uniji. Državna sekretarka Renata Vitez je skušala sindikaliste pridobiti za partnerstvo pri udejanjanju programov. Z nasprotne strani pa je bilo slišati zlasti veliko klicev za pomoč podjetjem, ki si še prizadevajo za preživetje, in bosta programa zanje prišla prepozno.

Več na straneh 4 in 5

Pred novimi sindikalnimi protesti?

Po neuradnih napovedih bodo socialni partnerji, podpisniki dogovora o politiki plač, pogajanja o spremembah oziroma dopolnitvah te listine nadaljevali prihodnjo sredo. Na ta dan bodo Svobodni sindikati Slovenije sklicali svoje organe. Sestalo se bo tudi predsedstvo ZSSS.

Če bodo pogajanja še naprej blokirana z nesprijemljivimi stališči delodajalcev, bodo Svobodni sindikati Slovenije, verjetno tudi drugi sindikati, prisiljeni organizirati proteste v podporo in v podkrepitev sindikalnih zahtev za spremembo dogovora o plačni politiki.

Gre za uresničitev že nekaj časa stare pobude, da minimalna plača postane izhodiščna plača, da se poveča višina regresa za letni dopust, da se plače tekoče usklajujejo z inflacijo, itd.

Glede na dosedanji potek pogajanj je mogoče, da bo prav kmalu prišlo do protestnih shodov pred novim sedežem Gospodarske zbornice in delodajalskih organizacij na Dimičevi ulici v Ljubljani. Aktivisti Svobodnih sindikatov in zelo verjetno tudi drugih sindikatov bodo skušali delodajalce spomniti, kako nepremišljeno so pred skoraj štirimi leti odpovedali kolektivne pogodbe in se potem umaknili pred sindikalnim pritiskom.

To sredo je bila v Velenju, kjer je SKEI nastal, proslava desetletnice njegovega delovanja. Kakšnih dvesto udeležencev so pozdravili Tone Brodnik, v imenu velenjskega župana, Dušan Semolič, v imenu vseh v ZSSS združenih sindikatov, in Jože Stanič v imenu Gorenja, Združenja delodajalcev in Gospodarske zbornice. Slavnostni govornik je bil Albert Vodovnik, predsednik SKEI. Za uvod v proslavo so si udeleženci ogledali kratek film o SKEI, v katerem je avtor Joco Košuta skrajšano ime SKEI "prevedel" v Skupna koordinirana energija interesov. Za kulturni užitek so poskrbeli člani Mešanega pevskega zbora Gorenja iz Velenja in igralka Jerca Mrzel. Po končani proslavi sta predsednik SKEI Albert Vodovnik in predsednik SPESS Jože Janežič podpisala listino o sodelovanju.

Prihajajoče je pred Hotelom Pako pozdravila Godba na pihala Premogovnika Velenje. Proslava se je začela z Zdravljico in Himno kovinarjev (objavljamo jo v okvirčku).

Po pozdravnih besedah predstavnika Velenja in željah za dobro počutje in nove uspehe je povezovalka Suzana Kok prebrala pozdravno pismo predsednika države Milana Kučana. V njem je sindikatu izra-

V listini o sodelovanju SKEI in SPESS (Sindikat pridobivajo energijskih surovin Slovenije) med drugim piše: da se oba samostojna sindikata, ker imata skupne interese, zavezuje k sodelovanju. Izmenjevala bosta informacije in skupaj oblikovala stališča ter si pomagala pri delu.

SKEI bo članom SPESS zagotavljal enake pravice, kot jih imajo njegovi člani.

Oba sindikata si bosta prizadevala, da bi sodelovanje postalo še tesnejše. Podrobnosti o medsebojnem sodelovanju bosta uredila s posebnim dogovorom.

Dušan Semolič

Jože Stanič

Roko prijateljem

Jože Janežič in Albert Vodovnik sta ob podpisu listine o sodelovanju dejala, da tako začenjata združevanje sindikalnega gibanja.

zil priznanje, ker se je med prvimi postavil v pravo pozicijo. Kučan je SKEI zaželel še novih uspehov.

Dušan Semolič je udeležence pozdravil v imenu velike družine sindikatov v ZSSS in se jim zahvalil za dosedanje delo. Poudaril je, da

se je SKEI dobro postavil in igral pravo vlogo že v času, ko se je v državi vse podiralo, ko je bilo težko biti sindikalist. SKEI se je postavil tako, da je ohranil precej delovnih mest in podjetij.

Seveda pa od preteklega ni mogoče živeti, saj seda-

njest postavlja pred vse sindikate – tudi SKEI – nove izzive. Po Semoličevih besedah novi izzivi prihajajo od tistih, ki govorijo, da delavci delajo še premalo, da imajo preveč pravic, da so prevečkrat odsotni zaradi bolezni ...

Sindikati in SKEI morajo zato uporno braniti pravico delavcev, da bi živeli boljše. Cilj sindikatov mora biti tudi do delavcev bolj prijazna družba.

"Pomembne so bitke, ki jih vodijo sindikati v podjetjih. Pomembni so tudi boji za kolektivne pogodbe, pri katerih je SKEI odgovoren sam pred sabo. Pomembna pa je tudi bitka združenih sindikatov za podobo

močmi, tudi prizadevanji članov SKEI. Pogovori s sindikalisti so bili včasih ostri, vendar so na ta način prebrodili težke čase. Če bi še kje delovali tako skupaj, bi mogoče še kje ohranili podjetje.

Stanič je zatem opozoril, da v Sloveniji sedaj ni bistveno drugače kot pred desetletjem. Delovna mesta, ki smo jih uspeli ohraniti, bo treba braniti še naprej, saj bodo ob vstopanju v Evropo še bolj ogrožena. Ogrožena bodo zaradi produktivnosti in dodane vrednosti, ki veliko zaostajata za povprečjem v Evropski uniji.

"Ne smete pa tega razumeti, da vam spet grozim z delom in švicem. Mislim tudi na več dodane pameti.

Mislim tudi na razvojno koalicijo, ki jo moramo skleniti delodajalci in delojemalci, ki moramo delati z roko v roki. Vlada pri tem ne bo naredila veliko, saj veste eno leto priprave na volitve, drugo ...", je zaključil Stanič.

F. K.

Jerca Mrzel je zapela tri Kajuhove in recitala tri Möderdorferjeve pesmi.

Mešani pevski zbor Gorenja iz Velenja

Plakete ob desetletnici SKEI so po odločitvi republiškega odbora sindikata prejeli vsi člani zadnjega republiškega odbora Sindikata predelave kovin in člani prvega izvršnega odbora SKEI, to so: Vladimir Bizovičar, Pavel Blažič, Edvard Kavčič, Branko Medik, Miloš Pavlica, Marjan Pirc, Janez Pižent, Milan Ramšak, Vlado Rančigaj, Vinko Škof, Boris Fink, Branko Kaker, Danilo Šipoš, Albert Veler (posmrtno), Marjana Koren, Jurij Lesizza, Franc Prelesnik, Meta Marinšek, Izidor Gomilšek in Albert Vodovnik.

vsem drugim pest

Albert Vodovnik:

Dosežki potrdili pravilnost naših odločitev

Pred desetimi leti smo kovinarji po dveletnih razpravah in pripravah v razmerah prihajajočega tržnega gospodarstva na 1. skupščini iz sindikata predelave in predelave kovin, delujočega kot oblika in metoda delovanja Zveze sindikatov Slovenije, ustanovili SKEI – Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije. Samostojen, svoboden in neodvisen sindikat!

Začela se je preobrazba, ki nam je vsem zagotovila aktivno vlogo v procesih, ki so grozili s popolnim odvzemom pravic delavcev, socialno katastrofo in revščino. Posamezniki in politične stranke, ki so botrovale takemu scenariju, se za delavce v tem času niso zanimale.

Spomniti vas moram, da takrat opevano tržno gospodarstvo nikogar ni posebej opominjalo, da gre pravzaprav za kapitalizem v najbolj kruti obliki.

Tudi v sindikalnih vrstah so obstajali liderji, ki so delavce prepričevali, da je potrebno najprej vzpostaviti kapitalizem in da bomo šele potem lahko govorili o pravem sindikalizmu. Ko pogledamo desetletno prehojeno obdobje, lahko z gotovostjo trdim, da niso imeli prav!

Pred 10 leti smo bili zgodovinsko gledano še vedno del Zveze sindikatov Jugoslavije. Preko svojih predstavnikov smo bili aktivno vključeni v proces preoblikovanja tako Zveze sindikatov Slovenije kot Zveze sindikatov Jugoslavije. Nismo želeli dogodkov, ki so se zgodili po letu 1991.

Slovenski politiki v tem obdobju moramo priznati, da je zmogla toliko moči, da je odločno in modro odregirala in s tem odprla prostor za demokratične procese v Sloveniji. To seveda ne pomeni, da je olajšala delo sindikatov v takratnem obdobju.

Sindikati smo še pred prvimi večstrankarskimi volitvami leta 1990 sprejeli skupno odločitev in ustanovili Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije kot osnovo za nov način skupnega delovanja.

Ob tem je treba nujno opozoriti na vpliv tujine, ki je s pomočjo uvajanja sindikalnega pluralizma želela slabiti delavsko gibanje in preprečiti učinkovito delovanje sindikatov ter vzeti delavcem njihove tovarne in pripadnost delu.

Pot, ki smo jo prehodili skupaj, je bila za vse težka. Od leta 1989 smo v kovinski in elektroindustriji izgubili več kot 45 odstotkov delovnih mest. Sprizjanzniti smo se morali z ugotovitvijo, da tržno gospodarstvo pomeni tudi trg delovne sile. Ali nam socialna država omogoča, da z delom in plačo sebi in družini zagotavljamo socialno in materialno varnost? Prepričan sem, da bi brez sindikatov, kot je SKEI, slika bila drugačna.

V 10 letih delovanja se je zvrstilo veliko dogodkov, ki so zaznamovali našo pot, vplivali na boljši položaj delavcev in prispevali k razpoznavnosti SKEI.

Omenimo le nekatere:

- februarja 1991 – protestni shod na Trgu revolucije za višje plače in proti odpuščanju,
- aprila 1991 – podpis prve kolektivne pogodbe naše dejavnosti,
- junija 1991 – protest 20.000 kovinarjev v boju za delavske pravice,
- obdobje 1992–1994 – bitke za čim boljši zakon o privatizaciji, kolektivne pogodbe in plače,
- 1994 – boj proti zakonu o zamrznitvi plač, za

Himna kovinarjev

Z žarom in radostjo jeklo smo kovali
delu in narodu mlade sile dali.
Pesem je širila prsi nam drhteče
dneve odstirala svobode in sreče.

Ogenj smo netili kot plamenico
brate naj družni nas v borbi za pravico.
S SKEI-em smo šli v korak do sonca,
dan smo ućakali zmag neupogljive glave.

zaščito podjetij in delovnih mest, uveljavljanje premalo izplačanih plač po kolektivnih pogodbah, protesti zoper politiko takratnega Sklada za razvoj, protestni shod v Mariboru in podpis aneksa h kolektivni pogodbi,

– 1995 – mednarodna konferenca Mir, delo, demokracija,

– 1995 – pogajanja za kolektivno pogodbo, sanacijo slovenskih železarn in protestni shod v Trbovljah,

– 1996 – napoved generalne stavke, pogajanja in podpis nove kolektivne pogodbe dejavnosti,

– 1997 – izredne konference, javni protesti zoper zamrznitev plač, protestni shodi zaradi politike Sklada RS za razvoj in nizkih plač ter proti splošni kolektivni pogodbi,

– 1998 – napoved splošne stavke, pogajanja za kolektivno pogodbo, aktivno sodelovanje pri sprejemanju in spreminjanju zakonodaje,

– 1999 – podpis dveh aneksov h kolektivni pogodbi, protesti zoper spremembe zakona o zaposlovanju, pokojninski zakonodaji, aktivna vloga pri spremembah zakona o delovnih razmerjih, statutarne spremembe ...

Kje smo danes?

Takoj hočemo nadaljevati pogajanja za izboljšanje kolektivne pogodbe dejavnosti, predvsem glede plač. Zato izvajamo pritiske na vlado, Gospodarsko zbornico Slovenije in Združenje delodajalcev. Zahtevamo, da naše panoge ponovno pridobijo pomen, kakršnega zaslužijo. Kovinska in elektroindustrija morata biti tudi v globalni politiki nosilni panogi gospodarstva in gonilni sili napredka.

V vsem tem obdobju smo bili aktivni tudi v mednarodnem delavskem gibanju. SKEI je od leta 1993 član Mednarodne federacije kovinarjev in Evropske federacije kovinarjev od leta 1994. V obeh organizacijah smo edini slovenski sindikat, ki mu je priznано polnopravno članstvo. Pomembno vlogo imamo tudi kot člani Višegrajske skupine in kot predstavniki držav, ki želijo vstop v Evropsko unijo. V evropskem sindikalnem gibanju imajo člani SKEI enake pravice kot člani sindikatov držav v Evropski uniji, ne glede na to, v kateri državi jih uveljavljamo. Ker si prizadevamo, da bi bile tudi plače naših delavcev izenačene s plačami delavcev v Evropski uniji, smo podpisali memorandum o tarifni politiki. Če bo Slovenija želela postati članica Evropske unije, bo morala izpolniti tudi ta pogoj.

Upamo, da bo to izziv tudi za vse tiste, ki zastajajo v razvoju, ki jim je mar le lastna korist in lastnina, ki se bojijo lastne odgovornosti in še bolj odgovornosti za druge. Hočemo, da je Slovenija država, občutljiva za človeka, delavca in delavko, in da dobi beseda solidarnost tudi pravo vsebino. Tudi zato želim, da bi se Zveza svobodnih sindikatov Slovenije preoblikovala tako, da bi v njej združeni sindikati z jasnimi cilji in visoko strokovnimi kadri (kar poznamo tudi iz preteklosti) lahko dajali zagon v znanju in sposobnosti tudi drugim dejavnikom v državi, predvsem pa vladi, GZS in Združenju delodajalcev. Sam o tem dvomim. Seveda pa bo potrebno obilo naporov, znanja in tudi pritiskov za to, da bomo skupaj spoznali, da nam tega ne bodo zagotovili drugi.

S takim delovanjem bomo pomagali tudi tistim, ki trdijo, da je samo na trdi razredni diferenciaciji mogoč razvoj in gradnja stabilne družbe. Če bi to držalo, ne bi bilo potrebno toliko vlagati v državotvorne institucije naše države. Mi smo dokazali, da je mogoče s skupnim dogovarjanjem in usklajevanjem vseh zainteresiranih to premagati.

**Vsem vam, ki nas razumete,
ponujamo roko,
vsem drugim – stisnjeno pest!**

Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je ta četrtek sindikatu tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije predstavilo programa prilaganja slovenske tekstilne in oblačilne industrije ter usnjarske in obutvene industrije pogojem notranjega trga Evropske unije. Programa sta sestavni del razvojnega programa za pospeševanje konkurenčnosti slovenske industrije, ki ga je v sodelovanju z drugimi ministrstvi in s pomočjo nekaterih drugih inštitucij, tudi evropskih, pripravilo ministrstvo za gospodarske dejavnosti. Sta tudi prva izmed prilagoditvenih programov posameznih gospodarskih dejavnosti, ki ju je naša država predstavila Evropski uniji. Ta ju je ocenila kot dobra.

Programa je predstavnikom sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije predstavila Renata Vitez, državna sekretarka na ministrstvu za gospodarske dejavnosti, pristojna za evropske zadeve in razvoj.

Programa sta narejena za štiritletno obdobje, podrobno pa so izdelani ukrepi za letošnje leto, za katero je znan obseg proračunskih sredstev. Država je za letos namenila spodbujanju razvoja in prilagajanju evropskim razmeram teh dejavnosti skupno okoli dve milijardi tolarjev, v povprečju pa je to predvidoma 60 odstotkov vseh sredstev, ki bodo potrebna za realizacijo letošnjih ukrepov.

Temeljno izhodišče pri oblikovanju projekta je bilo po besedah Renate Vitez dejstvo, da se je Slovenija sklenila pridružiti Evropski uniji in da jo je ta pripravljena sprejeti. Zato se je treba pripraviti na spoštovanje in uporabo 'pravil igre', ki veljajo v Evropski uniji, in Slovenija je obljubila, da od letos ne bo več pomagala podjetjem s 'trdimi' oblikami državnih pomoči, ki lahko podjetjem ali panogam prinesejo konkurenčno prednost. Slovenija je tudi obljubila Evropski uniji, da bo do konca letošnjega leta pripravila prilagoditvene programe še za preostale dejavnosti.

Programa prilaganja tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije sta nastajala ob nekaterih omejevalnih okoliščinah, med

Renata Vitez: Ta dva programa razumem kot del naše razvojne politike. Pri tem upoštevam, da je vloga države poslej omejena na spodbujanje konkurenčnih sposobnosti, neposredno na konkurenčno sposobnost posameznega podjetja ali panoge ne bo smela več vplivati.

katere je Renata Vitez prišla stanje v teh dejavnostih, pa tudi, da Slovenija še nima programske naravnane proračuna, niti ni ta večleten. Razvojni cikel v podjetjih traja v povprečju tri leta, in temu dejstvu bi moral biti prilagojen državni proračun. Tak proračun je obljubljen za prihodnje leto ...

Pri nastajanju programov so upoštevali priporočilo Evropske unije, naj se proizvodne zmogljivosti globalno ne povečujejo in naj se oblike državnih pomoči uskladijo z dovoljenimi oblikami letih v Evropski uniji.

Slovenska obutvena industrija je v prvih letih osamosvojitve dosegla velik uspeh, ko je sploh obstala, saj je morala v celoti zamenjati dotodanji sorazmerno nezahteven trg s skrajno tekmovalnimi razmerami na svetovnem trgu. Žal je ostala v razvojnem prestrukturiranju na pol poti. Tekstilna industrija je na svetovnem trgu bolj konkurenčna kot obutvena, ima pa sorazmerno slabo notranjo strukturo. Približno polovico prihodka ustvarja z lon posli, med katerimi je še vedno veliko tistih, kjer se dela zgolj za mezdo. Dolgoročno gledano so lon posli najbolj ogrožena vrsta dela v teks-

tilu, čeprav so slovenska podjetja v njih zelo dobra.

"Najbolj uspešna evropska podjetja iz teh dejavnosti so zelo specializirana in fleksibilna. To terja veliko znanja in visoko tehnološko opremljenost, bistvena lastnost pa je hitra odzivnost za modne zahteve trga. Druga značilnost tovrstne industrije v Evropski uniji pa je, da je tu delo drago in zato tu nastajajo distribucijski in dizajnerski centri, samo delo pa dajejo v druge, manj razvite in cenejše dežele. Za slovensko čevljarstvo in tekstilno industrijo je ključno vprašanje, ali se temu trendu lahko izogne ali pa se mu mora čimprej prilagoditi," je dejala Renata Vitez in nadaljevala: "V Evropski uniji zelo podpirajo nastajanje tako imenovanih grozdov, skupkov podjetij različnih dejavnosti in specializacij, katerih izključni namen je doseči večji skupni učinek."

Ključnega pomena je povezovanje podjetij, tako na nabavnem kot prodajnem področju, 'prijeteljska konkurenčnost' torej, v kateri menedžment kljub konkurenčnosti prepozna koristi od združevanja naporov pri določenih poslih.

Cilji programa za letošnje leto so ustvariti pogoje za odpravljanje strukturnih problemov teh dejavnosti in pospešiti procese prilaganja zahtevam evropskega trga. Zato naj bi letos država pomagala podjetjem izboljšati trženje, tehnološko prenoviti, pri razvoju človeških virov, pomagala razviti implementacijsko strukturo in iz-

vesti pilotne projekte modernizacije podjetij.

Stupis najbolj zanimajo vprašanja ohranitve delovnih mest in podjetij ter izboljšanje materialnega in socialnega položaja delavcev. Pri uresničevanju obeh strateških programov naj bi prišlo do razvoja socialnega partnerstva, piše v sporočilu za javnost s seje republiškega odbora.

Podprogrami za usnjarsko in obutveno industrijo so spodbujanje internacionalizacije podjetij, spodbujanje tehnološke prenove podjetij in spodbude za kadrovske prenosne podjetij ter modernizacije dela. Zanje je država v proračunu namenila 860 milijonov tolarjev.

Za tekstilno in oblačilno industrijo je država pripravila štiri

Gre za razvoj delavnosti, ne reševanje podjetij

podprograme in zanje namenila 1,17 milijarde tolarjev iz proračuna. Podprogrami zajemajo spodbude za izdelčno in tržno preusmeritev podjetij, za povezovanje podjetij in razvoj skupne poslovne infrastrukture, za tehnološko prenovu podjetij in za razvoj človeških virov.

Za obe dejavnosti so v letošnjem letu v načrtu pilotni projekti za modernizacijo dela in razvoj implementacijske strukture. Delovna intenzivnost v teh dejavnostih ni več glavni vzvod razvoja, potrebna je tehnološka intenzivnost in tej so namenjeni pilotni projekti. V izbranih (prijavljenih) podjetjih bodo preizkusili vse mogoče ukrepe in prijeme, ki bi povečali njihovo učinkovitost, od denimo skrajšanja delovnega časa do posebnega programa pomoči za starejše delavce itd. Renata Vitez pa je omenila tudi razočaranje, ki so ga v ministrstvu za gospodarske dejavnosti doživeli ob slabem odzivu direktorjev podjetij na anketo o prilagajanju tehnični zakonodaji Evropske unije. Unija je celo pripravljena sofinancirati program razvoja implementacijske strukture za dvema milijonoma mark in poslati inštruktorje, toda odziv v slovenskih podjetjih je bil presenetljivo medel. Kot bi se ne zavedali pomena poenotenja tehnične zakonodaje v evropsko ...

Delovna sila je najdragocenejši vir

V razpravi so člani republiškega odbora postavljali zlasti vprašanja, povezana s sedanjimi težavami in problemi svojih podjetij. Kritični so bili tudi do države, češ da je do Evrope preveč hlapčevska. Uvodničarka jim je skušala dopovedati, da je Slovenija pač podpisala in ratificirala listino o nameri, da vstopi v Evropsko unijo. Organi Unije v Bruslju pa so organizirani tako dobro, da vsa naša dejanja spremljajo vsaj na tri različne načine. Investicij v nove zmogljivosti tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Unija tako ne dovoljuje, investicije v posodobitev pa so mogoče. Mogoče je na novo zaposlovati tudi tržnike, pri čemer bo država celo pomagala. Kmetijstvo je v EU področje zase, za industrijo ne velja nič podobnega.

Člani republiškega odbora so ji seveda ugovarjali, da to, da so državni organi ratificirali pridružitveni sporazum, še ne pomeni, da

se ljudje z njim in njegovimi posledicami strinjajo. Vitezova je odgovarjala, da smo se s podpisom zavezali, da bomo pravni red in drugo iz EU prevzemali v določenih rokih, da je alternativa tega, da se obnašamo ignorantsko (Balkansko), zaradi česar nas bodo doletele sankcije. To se je že zgodilo železarjem, saj jim je začetek protidampinškega postopka zelo škodil.

Je pa za Vitezovo delovna sila ne le strošek, ampak tudi najdragocenejši vir, ki ustvarja novo vrednost. Danes velja spoznanje, da bodo preživeli tisti, ki imajo boljše ljudi.

Posebni strateški programi za tekstilno in usnjarsko industrijo so Sloveniji dovoljeni le zaradi tega, ker imata ti dve dejavnosti posebne strukturne probleme. Na vprašanje, kako pomagati reševati probleme presežnih delavcev Mure, je Vitezova odgovorila, da so za takšne primere v EU dovoljeni posebni regionalni programi. Marsikaj na državni ravni ni mogoče, dovoljeno pa je na regionalni ravni, regije pa bomo v Sloveniji morali še definirati. Unija tudi ne dovoljuje olajšav pri davkih in prispevkih za posamezne dejavnosti. Drži pa, da so naša podjetja iz teh dveh vej industrije prejemale pomoč, ki v EU ni dovoljena.

Po besedah Renate Vitez je Slovenija zelo socialna država. Tudi zaradi tega imamo velik proračun, ki je v veliki meri že vnaprej razdeljen.

Sindikati pa po njenih besedah ne bi smeli zahtevati le plače in druge pravice delavcev, kar so delali v prejšnjem stoletju – zgodnjem kapitalizmu (prav tega imamo sedaj v Sloveniji so ji oporekali sindikalisti). Sindikati bi morali sodelovati pri dogovarjanju o razvoju, biti pravi socialni partner.

Razpravljalci so opozorili tudi na posledice zakona o finančnem poslovanju. Zaradi tega zakona naj bi v Merinki in Svili iz Maribora prišlo do prisilne poravnave, zaradi katerih je moralo na zavod 200 novih presežnih delavcev. Povrh so se v teh dveh podjetjih ob prisilni poravnavi rešili vseh sindikalistov, invalidov in nergačev. Vitezova se je za to opozorilo zahvalila, saj je bila sama prepričana, da bo ta zakon pomenil pritisk na uprave podjetij k iskanju rešitev. V Svili, smo v razpravi slišali še podatek, da je razpisala štipendije za študente v

srednji in na visoki šoli, vendar se na razpis ni javil nihče. Dejavnost, ki je bila kadrovsko in drugače siromašena več kot 15 let, bo težko prišla na zeleno vejo. Nekdo je menil, da bi koga lahko privabile Zoisove štipendije.

Omenjen je bil tudi primer obrata Peka v Trbovljah, kjer naj bi direktor med drugim zavnil povečanje plač za 2,4 odstotka, kolikor znaša eskalacija, hkrati pa je na tovarniškem dvorišču nov audi.

Zaradi neuspešnih sanacij podjetij, za katere je država dala kar precej denarja, so člani republiškega odbora spraševali tudi o odgovornosti šefov. Po njihovih besedah za zapravljen denar ni nihče odgovarjal, še vedno "pumpajo denar, dokler gre", je menil predsednik Stupisa Tone Rozman.

Vitezova je odgovarjala, da mlada država prepočasi gradi svoje institucije. Za svoje početje pa

direktorji podjetij ne odgovarjajo državi (izjema je le, če je lastnik), ampak lastnikom. Tudi obnašanja naših lastnikov moramo še zgraditi.

Tone Rozman je po razpravi, ki je prišla v začaran krog, menil, da država v podjetjih ne bo več izvajala parcialnih programov. Zadnji takšni ukrepi so bili v IUUV in Planiki. Kaj bo od novega strateškega programa, bo treba najprej videti. In čeprav je že zelo pozno, sindikat ne sme biti a priori proti. Podjetja, ki se ukvarjajo s preživetjem, torej ne morejo pričakovati, da jih bo strategija rešila.

Sicer pa je sindikat v očeh delavcev vedno dežurni krivec in sindikalisti morajo s tem živeti. Čeprav jim to ni ljubo, so sindikalni voz dolžni peljati naprej, je zaključil Rozman.

Boris Rugelj in Franček Kavčič

DELAVSKA HRANILNICA d.o.o.
Ljubljana, Dalmatinova 4

UGODNA PONOVOLETNA POSOJILNA PONUDBA

Posojila so namenjena članom in članicam sindikatov, ki so delničarji ali varčevalci Delavske hranilnice

Posojilo z vračilom 6 mesecev je obrestovano po TOM +2 %.

Dobite 100.000,00 tolarjev, vrnete 104.214,00 tolarjev, obrok je 17.369,00 tolarjev.

Posojilo z vračilom 12 mesecev je obrestovano po TOM + 2,5 %.

Dobite 100.000,00 tolarjev, vrnete 107.304,00 tolarjev, obrok je 8.942,00 tolarjev.

Posojilo z vračilom 24 mesecev je obrestovano po TOM + 3,5 %

Dobite 100.000,00 tolarjev, vrnete 114.456,00 tolarjev, obrok je 4.769,00 tolarjev.

Z našim posojilom lahko:

- sodelujete v ponovoletnih nakupih s popusti in prihranite dvakrat,
- odplačate dražje posojilo,
- kupite avto ali druge dobrine,
- plačate oddih in počitek,
- zadovoljite katero koli potrebo.

Izkoristite izjemno ugodnost, ki vam jo ponujamo. Za posojilno sposobnost štejemo tretjino proste neto plače oziroma polovico proste neto plače, če je ta višja od 150.000,00 tolarjev.

Za posojilo je treba urediti posojilno dokumentacijo (posojilno pogodbo, odstopno izjavo, administrativno prepoved, kopije plačilnih list - za zadnje tri mesece, oziroma kopije zadnjih treh pokojninskih odrezkov in kopijo osebne izkaznice).

Pokličite nas na tel: 061/30-00-200 ali pa se oglasite osebno na sedežu hranilnice, kjer vam bomo prijazno postregli še z drugimi informacijami in vam uredili posojilo še isti, najkasneje pa že naslednji delovni dan.

S spoštovanjem vas pričakujemo!

Jože Stegne,
predsednik uprave

Naš sogovornik je sekretar dveh sindikatov iz sestave ZSSS, Sindikata komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije (SKVNS) in Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije. Od njega smo želeli izvedeti zlasti, kako je s spoštovanjem kolektivnih pogodb teh dejavnosti. Njegovi odgovori kažejo, da je kar precej težav, ki verjetno izvirajo tudi iz tega, da SKVNS pokriva kar tri različne dejavnosti; tudi standardna klasifikacija dejavnosti povzroča več vprašanj.

Sindikat poklicnega gasilstva Slovenije, ki pokriva večino gasilskih zavodov in več gasilskih enot, še do nedavnega ni imel ustrezne sogovornika na delodajalski strani. Je zdaj ta problem že odpravljen?

Mikolič: Tega še vedno nimamo, saj ministrstvo za obrambo, ki smo mu to predlagali, tega noče sprejeti. Podpis kolektivne pogodbe, ki bi veljala za pri njej zaposlene, odklanja tudi Gasilska zveza Slovenije. Po mnenju ministrstva so za partnerstvo sindikatu pristojne ustanoviteljice gasilskih zavodov – torej občine. Iz tega izhaja, da ne moremo govoriti o kolektivni pogodbi dejavnosti, ampak le o podjetniških pogodbah. Takšna rešitev je velika ovira za uresničitev cilja našega sindikata, to je kar najbolj enake pravice zaposlenih v gasilskih zavodih in poklicnih jedrih, ki so organizirana pri občinskih gasilskih zvezah ali družbah.

Zaradi takšnega stališča ministrstva za obrambo in gasilske zveze je položaj zaposlenih odvisen zlasti od tega, kakšno razumevanje imajo za nje njihovi šefi.

Koliko članov ima ta sindikat in koliko je njegovih organizacij?

Mikolič: Imamo kakšnih 20 organizacij, v katere se je včlanilo nekaj več kot 300 zaposlenih. Dodatne probleme nam povzroča to, da v dveh največjih zavodih delujeta samostojna sindikata. Problemi pri organiziranju sindikata izhajajo tudi iz delovanja Združenja poklicnih gasilcev, ki naj bi se ukvarjalo s strokovnimi vprašanji gasilstva. To združenje ne bi smelo temeljiti na prostovoljnem članstvu gasilcev, ampak bi moralo imeti institucionalne pristojnosti. Posamezniki se namreč sprašujejo, zakaj bi bili še člani združenja, če so že člani sindikata in obratno. Zaradi tega na športnih igrah poklicnih gasilcev naš sindikat ni v pravi vlogi. Pravega sodelovanja z združenjem ni, čeprav smo ga ponudili.

So na področju poklicnega gasilstva še kakšne spremembe?

Mikolič: Na položaj gasilcev je vplival lani sprejeti pokojninski zakon. V kolektivni pogodbi dejavnosti ali pogodbah zavodov želimo urediti dodatno pokojninsko zavarovanje. Sedaj so v proceduri spremembe zakona o gasilstvu in sindikat želi sodelovati pri njegovem sprejetju. Ker ministrstvo za obrambo pripravlja nova pravila gasilske službe, bo sindikat predlagal, da se z zakonom uredi partnerstvo pri kolektivni pogodbi dejavnosti.

V začetku lanskega leta je zelo odmevala stavka zaposlenih v Gasilskem zavodu Maribor. Šo vprašanja, zaradi katerih so delavci stavkali, sedaj že rešena?

Mikolič: Po skoraj leto dni trajajočih pogovorih je zdaj jasno, da kolektivna pogodba v zavodu velja in da bo tudi spoštovana. Mestna občina Maribor se je s sosednimi občinami tudi že začela pogovarjati o sofinanciranju. Premik je torej narejen, vse pa še ni urejeno. Direktor zavoda se je zavezal, da bo v zelo kratkem času pripravil akt o

Pogovor z Milošem Mikoličem, sekretarjem SKVNS in Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije

Organizacijskih zadreg je kar veliko

notranji organizaciji, novo sistemizacijo in vrednotenje dela.

Pred novim letom je imel obračunsko sejo tudi republiški odbor SKVNS, kaj ste obravnavali?

Mikolič: Tudi na tej seji smo govorili o uveljavitvi pokojninskega zakona. Govorili smo tudi o plačni politiki.

Za naše članstvo je posebej pomembno, da smo pripravili novo tarifno prilogo kolektivne pogodbe za dejavnost nepremičnin. S tem predlogom želimo odpraviti dve leti trajajoč problem. Toliko časa smo namreč mi in združenje delodajalcev objavljali vsak svojo verzijo višine izhodiščnih plač. Kolektivno pogodbo smo podpisali decembra 1997. Razlika je nastala, ker smo mi pri objavi izhodiščnih plač za januar že upoštevali eskalacijo, delodajalci pa ne. Sedaj delodajalcem ponujamo nov predlog – če se bodo z njim strinjali, bomo ta problem dokončno rešili.

Za dejavnost komunale imate zelo zastarelo kolektivno pogodbo. Ste pripravili kaj novega?

Mikolič: To pogodbo smo res podpisali daljnega leta 1994 in v njej so še neto plače. Komisija pri našem republiškem odboru je že začela pripravljati sodobnejšo pogodbo, usklajeno s sedanjo splošno kolektivno pogodbo za gospodarske dejavnosti in novo zakonodajo. Ko bo nova pogodba dejavnosti pripravljena, bomo skušali obiskati vse občine in se s pristojnimi dogovoriti za njen podpis. Tudi pri tej dejavnosti namreč nimamo le enega podpisnika.

Je prestrukturiranje komunalnih podjetij že končano?

Mikolič: Tega ne morem reči, saj standardna klasifikacija dejavnosti komunale ne pozna več. Si pa komunalna podjetja prizadevajo, da bi se ta dejavnost ohranila. Po novi klasifikaciji dejavnosti imamo namreč: javne in osebne storitve, oskrbo z elektriko, vodo in plinom, kmetijstvo (skrb za urejanje parkov), gradbeništvo, trgovino ...

Tudi reorganizacije komunalnih podjetij še niso končane, sedaj poteka naprimer v Murski Soboti. Sindikat pa si pri njih, nasprotovati jim ne more, prizadeva za ohranitev čim večjega števila zaposlenih. Trudimo se tudi, da bi komunalce prevzela nova podjetja, ki dobijo koncesijo za posamezno dejavnost. V najslabšem primeru se trudimo, da bi morebitni presežni delavci prejeli vse, kar jim gre po zakonu in kolektivni pogodbi. Tako smo reševali probleme v Gornji Radgoni, kjer so komunalno podjetje nedavno ukinitili.

Podjetja, ki se ukvarjajo z zasebnim varovanjem, imajo zbornico. Je zaradi tega na področju varnostnih služb položaj glede kolektivne pogodbe dejavnosti bolj pregleden?

Mikolič: Kolektivno pogodbo za to dejavnost smo pripravili in ponudili kot podlago za pogajanja. Probleme imamo tudi v tej dejavnosti, saj posamezni člani upravnega odbora zbornice zasebnih varnostnih služb menijo, da pogodba dejavnosti ni potrebna, da zadošča zgolj splošna kolektivna pogodba. Ker to njihovo stališče pozna-

mo, smo poleg vsebine splošne pogodbe v pogodbo dejavnosti vnesli le posebnosti, ki niso nikjer urejene: tipična delovna mesta, delovni čas in letne dopuste. Splošna pogodba glede vseh treh vprašanih partnerje izrecno napotuje, naj jih uredijo v pogodbi dejavnosti.

Prepričani smo, da bi tudi delodajalci morali biti zainteresirani za ureditev teh vprašanj v kolektivni pogodbi, saj si nereda ne bi smeli želeli.

Imate kakšno razlago za takšno obnašanje delodajalcev?

Ponovna zaposlitev in vrnitev samozaupanja

Po podatkih zavoda za zaposlovanje je v Sloveniji okoli 170.000 invalidov, od katerih jih je bilo leta 1997 le 28.000 zaposlenih. Okoli 11.000 jih je bilo še brezposelnih, vsi preostali pa so bili delovno neaktivni, bodisi upokojeni bodisi za delo nezmožni. Država se že desetletja trudi pomagati invalidnim osebam izkoristiti preostale delovne zmoglosti, včasih bolj, včasih manj uspešno. Lani na primer se je kljub vsej zavzetosti države število brezposelnih invalidnih oseb povečalo za 9,8 odstotka vseh nezaposlenih leta 1997 na 12,7 odstotka. V enem letu je delo izgubilo več kot 2000 invalidnih oseb, največji vzrok za to pa so stečajni podjetji.

Kljub temu bi lahko dejali, da se družba v zadnjih letih tega problema loteva bolj zavzeto in bolj strokovno kot prej. Invalidom je posvečena posebna pozornost v nacionalnem akcijskem programu zaposlovanja za letošnje in prihodnje leto. V njem je osrednja pozornost posvečena zaposlovanju invalidov za zaposlitev, večja pozornost in sredstva kot doslej pa bodo namenjena tudi spodbujanju zaposlovanja invalidov tako v "običajnih gospodarskih družbah" kot invalidskih podjetjih in v obliki samozaposlovanja; predvidene so tudi oblike zaposlovanja v socialnih kooperativah, socialnih podjetjih, učnih delavnicah in učnih podjetjih.

Pri uresničevanju tega programa – pri poklicni rehabilitaciji invalidov – sodeluje tudi zavod za zaposlovanje. **Lea Kovač**, koordinatorka za področje usposabljanja in izobraževanja invalidov pri Zavodu za zaposlovanje, pravi, da je bolj od števil nezaposlenih invalidov zaskrbljujoča njihova struktura in z njo povezane možnosti zaposlitve. Več kot polovica invalidov ima samo

Mikolič: Kot vse kaže, večini delodajalcev neurejenost ustreza. Vsi vemo, da je v tej dejavnosti veliko sive ekonomije, dela na črno, tudi nelojalne konkurence. Ljudem plačujejo na roke tudi v najboljših varnostnih agencijah. Da je to res, kažejo uradni podatki o izplačanih plačah. Zaposleni v najboljših firmah prejema mesečno le po 110.000 tolarjev bruto, precej manj od neto povprečja v državi. Povprečje izplačanih plač v dejavnosti varovanja je skoraj najnižje.

Ali za ureditev teh kritičnih razmer sindikat ne more narediti več?

Mikolič: Zelo težko je več narediti, saj se številni delavci v sindikat sploh ne upajo včlaniti. Kar veliko naših članov plačuje članarino po položnicah ali pri blagajnikih na sedežu območnih odborov. Vsi ti delodajalci seveda ne upajo povedati, da so naši člani. Ker je ta pojav zelo splošen, smo organizirani le v nekaj fir-

Miloš Mikolič, sekretar dveh sindikatov dejavnosti

mah. Sindikalne organizacije v šestih ali sedmih večjih varnostnih podjetjih so jedro SKVNS. Od več kot 4000 varnostnikov jih je pri nas organizi-

ranih le nekaj več kot četrtina.

Te razmere nas silijo, da delamo s člani praviloma le individualno, saj sestanki niso mogoči.

Pogoji za poklicno in delovno rehabilitacijo invalidov so težki, toda država se trudi, da bi se jih čim več ponovno enakovredno vključilo v družbo

prvo stopnjo izobrazbe, šesto ali sedmo pa le odstotek in pol, in skoraj tri četrtine invalidov je starejših od 40 let. Zato ne preseneča, da je kar dobre tri četrtine nezaposlenih invalidov prijavljenih na zavodu za zaposlovanje več kakor dve leti.

"Da bi povečali zaposlitvene možnosti invalidov, jih vključujemo v različne programe usposabljanja," je dejala Lea Kovač na nedavni tiskovni konferenci na Zavodu za zaposlovanje, na kateri je predstavila program poklicne rehabilitacije invalidov. "Izhodišče pri izboru programov so sposobnosti in znanja, ki jih posameznik ima. Gradimo torej na preostalih zmoglostih invalidov, ne pa na njihovih omejitvah. Pri oblikovanju rehabilitacijskega načrta ima poleg rehabilitacijskega svetovalca pomembno vlogo tudi zdravniška svetovalna služba, ki jo v okviru redne dejavnosti zavoda za zaposlovanje izvajamo od leta 1995. Zdravniki svetovalci so lani opravili več kot 3000 svetovanj z medicinsko-ergonomskega vidika. V usposabljanje smo lani do konca novembra vključili 923 invalidov, zaposlilo pa se jih je 776."

Lani je zavod eksperimentalno izvajal programe iz nacionalnega akcijskega programa usposabljanja invalidov oziroma preverjal možnosti za uveljavljanje novih modelov zaposlovanja invalidov v praksi. Kompleksni programi, kot "socialno podjetje" ali "vmesne delavnice" in drugi, so sinteza znanj in praktičnih izkušenj rehabilitacijskih svetovalcev zavoda in strokovnih moštev centrov

za rehabilitacijo ter nekaterih invalidskih podjetij, pa tudi nezaposlenih invalidov ter težje zaposljivih ljudi.

Letos bo Zavod za zaposlovanje začel v sodelovanju z Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje izvajati program pospeševanja zaposlovanja delovnih invalidov. Vključiti nameravajo 1000 delovnih invalidov do 45. leta starosti, ki so delazmožni in so na zavodu za zaposlovanje že več kot dve leti. Sestavni del programa je tudi ustvarjanje novih delovnih mest za invalide v dosedanjih in novih invalidskih podjetjih ali v običajnih podjetjih.

Eno izmed invalidskih podjetij, v katerem že dlje časa uspešno poklicno usposabljuje invalide in ljudi z zmanjšanimi delovnimi sposobnostmi, je Želva v Ljubljani. To podjetje je leta 1991 ustanovilo Sožitje – Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije. Danes je v njem zaposlenih 148 ljudi, od tega 114 invalidov. Njegova dejavnost je zelo razvejana, ukvarja se s predpoklicnim usposabljanjem in psihosocialno rehabilitacijo, s poklicnim usposabljanjem, vključeno je v eksperimentalni projekt učnih delavnic, v program delovnega preizkusa, v iskanje poti do dela in zaposlitve ter v program rehabilitacijskega ocenjevanja delovnih sposobnosti. Podjetje je bilo tudi izbrano na javnem razpisu Zavoda za zaposlovanje za izvajanje nekaterih izpopolnjenih programov rehabilitacije invalidov.

Zdaj zagotavljajo usposabljanje in delo invalidom in težje zaposljivim

na šestih lokacijah v programih predpoklicnega usposabljanja na področjih šiviljstva, mizarstva, vrtnarstva in čiščenja. Po uspešnem zaključku tega programa gre invalid v učno delavnico ali se zaposli. V kratkem pa naj bi v sodelovanju z Zavodom za tehnično izobraževanje začeli v Želvi izvajati program poklicnega usposabljanja za pridobitev naziva čistilec prostorov – USO 1.

Za mlade osebe, ki jih ni mogoče usposobiti za redno delo, iščejo druge rešitve, kot so na primer delovna ocenitev ali ocena delazmožnosti. Na podlagi te strokovne ocene zavod za zaposlovanje ponovno razvrsti invalida, mu omogoči vključitev v varstveni delovni center, za katerega je Želva pred dvema letoma pridobila koncesijo ministrstva za delo.

Hkrati z omenjenimi programi usposabljanja v Želvi poteka tudi psihosocialna rehabilitacija za izboljšanje samopodobe, pridobitev samozavesti in oblikovanje realnega odnosa do sebe.

V Želvi uspešno izvajajo tudi javna dela, pri čemer lahko vključene v program usposobijo za mentorje ali inštruktorje in jih ob širitvi posameznih programov tudi zaposlijo.

Predpoklicno in poklicno usposabljanje poteka v štirih vsebinsko različnih programih. Na področju šiviljskih, mizarških, vrtnarskih oziroma komunalnih del so v Želvi doslej usposobili za zaposlitev sto mladostnikov.

Eden prvih programov v Želvi je bil mizarški. Imajo ga od začetka in v njem izdelujejo opremo za vrtnice,

In kdo opravlja to delo?

Mikolič: Kdaj pa kdaj prideva tudi sekretar in predsednik SKVNS. Praviloma pa to delo opravijo sekretarji območnih odborov. Po meni dostopnih podatkih ima stalno veliko dela Stane Zupančič, sekretar območnega odbora za Ljubljano z okolico, kjer je največ teh podjetij. Ukvarjal se je denimo z agencijo G7, kjer sindikata dolgo nismo mogli ustanoviti. Sedaj ga imamo, vendar je brez kolektivne pogodbe dejavnosti zelo težko kaj premakniti v korist zaposlenih. Sedaj je zelo obremenjen tudi Anton Stražišar, sekretar območnega odbora za Gorenjsko. Ta je v Varnosti Kranj uredil možnosti za delovanje našega sindikata, podjetje je namreč več let reprezentativnost priznavalo le KNSS in Svetu kranjskih sindikatov. Podobno je tudi v Zasavju, na Kraško-Notranjskem območju in drugje.

Franček Kavčič

Delavci storitvenega podjetja Vina iz Maribora, poslujočega na lokaciji bivše Metalne, so se konec prejšnjega tedna zbrali na protestnem shodu pred restavracijo Kovinar. Konferenca sindikalnih podružnic na lokaciji nekdanje Metalne je tako podprla zahteve 43 delavcev Vine za izplačilo novembrskih plač.

Delavci so si oblekli tudi rdeče-bela oblačila SKEI z napisom Protestiramo.

Protestni shod delavcev Vine

Delavci terjajo že zaslužene plače

Kakor je na protestnem shodu povedal zunanji sindikalni zapnik SKEI **Bogdan Ivanovič**, dolguje Vina delavcem plače za november in december, del regresa za leto 1998, regres za leto 1999 ter plačilo za presežne ure. Nekaterim delavcem, ki so bili odpuščeni kot trajno presežni, pa dolguje tudi odpravnine. Vendar pa so delavci realni, zato na tokratnem protestnem shodu niso terjali od vodstva podjetja izplačila vseh terjatev, temveč samo izplačilo plač za lanski november.

Delavci so si najprej nadeliv polivinilasta rdeče-bela oblačila SKEI z napisom Protestiramo. Nato so se s transparenti v rokah in mrkih obrazov postavili pred poslopje restavracije Kovinar, ki ga je Vina kupila pred letom in pol in za to najela okoli 80 milijonov tolarjev kredita.

Potem ko so nekaj časa tako molče protestirali in odgovarjali na vprašanja mimoidočih in številnih novinarjev, ki so spremljali protestni shod, jih je direktor Vine Danilo Slatinek povabil v restavracijo Kovinar na pogajanja, kar so sprejeli.

Na pogajanjih je Bogdan Ivanovič najprej predstavil delavske zahteve. Dejal je, da delavci premajajo minimalne plače že od avgusta in jih je izpad novembrske in decembrske plače zato še toliko bolj prizadel. Mnogi delavci ne morejo več poravnati niti položnic, zato terjajo izplačilo že zasluženega denarja.

Sindikata SKEI se je, kakor je povedal Ivanovič, v zadnjih mesecih večkrat pogajal z vodstvom

podjetja o spoštovanju kolektivne pogodbe in delavskih pravic, vendar delavci od direktorja kaj več kot obljub niso dobili. Zadnja pogajanja med sindikatom in vodstvom podjetja so bila 24. januarja. Dgovorili so se, da bo vodstvo Vine najelo kredit in novembrsko plačo izplačalo do začetka februarja. Ker direktor tudi te obljube ni držal, so se delavci odločili za protestni shod.

Ivanovič je prav tako povedal, da so bili nekateri delavci Vine na začetku tega leta prerazporejeni k drugim delodajalcem, nekaterim pa je kot trajno presežnim prenehalo delovno razmerje in so prijavljeni na zavodu za zaposlovanje. Vendar pa nihče med njimi še ni dobil plače ali denarnega nadomestila za januar, zato so zaradi neizplačanih novembrskih in decembrskih plač vsi v veliki socialni stiski.

Ob stečaju Metalne ECCE je izgubilo delo 23 Vininih delavcev

Direktor **Danilo Slatinek** je dejal, da je Vina zabredla v težave zaradi stečaja Metalne ECCE. Za omenjeno podjetje je delalo 23 Vininih delavcev, zlasti snažilci in varnostniki, vendar pa Metalna ECCE pred stečajem Vini ni poravnala vseh računov. Zato je Vina v stečajnem postopku prijavila terjatve, za katere pa je danes težko reči, kdaj in v kakšni višini bodo poplačane. Po Slatinekovi besedah ima Vina v stečajnem postopku za Metalno ECCE, v stečajnem

postopku za Tekstilno tovarno Tabor in v stečajnih postopkih za nekatera manjša podjetja prijavielnih skupaj za okoli 16 milijonov tolarjev terjatev. Ta sredstva bi zadostovala za izplačilo štirih mesečnih plač vsem zaposlenim. Terjatve Vine v vseh stečajnih postopkih znašajo blizu 400.000 tolarjev na delavca. Pri drugih poslih Vina ne more toliko zaslužiti, da bi lahko v celoti pokrila omenjeni izpad dohodka.

“Verjetno nima nobeno manjše podjetje tolikšnih rezerv, da bi lahko brez težav prebrodilo takšen izpad dohodka. Za nameček pa je morala Vina za vse račune, ki jih je izstavila Metalni ECCE, pa jih še ni dobila poplačanih, plačati blizu 2 milijona davka na dodano vrednost. Tako je država podjetju pobrala še zadnja likvidna sredstva,” je dejal Slatinek. “Slej kot prej bo Vina dobila del svojih terjatev poplačanih, vendar pa vsi vemo, da stečajni postopki trajajo zelo dolgo. Delavske terjatve sicer sodijo med tiste, ki jih mora stečajni upravitelj prednostno poplačati, vendar se to zakonsko določilo nanaša samo na terjatve delavcev pri stečajnem dolžniku, ne pa tudi na terjatve zaposlenih pri drugih upnikih. Menim, da to ni ustrezno in da bi bilo potrebno zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji novelirati tako, da bi prednostno upoštevali tudi terjatve za poplačilo delavcev pri upnikih. Dokler omenjeni zakon ne bo spremenjen, bodo stečajni velikih podjetij za seboj povlekli tudi stečajne majhnih podjetij.”

Nato je Slatinek dejal, da si vodstvo podjetja prizadeva za izpla-

čilo plač in premostitev težav, ki so v Vini nastale po stečaju Metalne ECCE. Nekateri trajno presežne delavce so prezaposlili k drugim delodajalcem, tisti, ki niso imeli ustrezne izobrazbe, pa so bili odpuščeni in napoteni na zavod za zaposlovanje.

Rešitev je v odprodaji premoženja

Kakor je dejal Slatinek, Vina nima drugih možnosti za preživetje, kakor da proda premoženje, ki ga na srečo še nekaj ima. Tako si vodstvo Vine že nekaj mesecev prizadeva prodati restavracijo Kovinar. Po Slatinekovi besedah bi kupnina zadoščala za poplačilo vseh terjatev delavcev.

“Delavci razumejo težave podjetja, vendar pa mora tudi vodstvo Vine razumeti delavce, ki nujno potrebujejo denar,” je po direktorjevem izjavljanju dejal Bogdan Ivanovič. “Direktor, zato od tebe zahtevamo, da na današnjem protestnem shodu poveš, kdaj bodo delavci dobili novembrsko plačo. Nikogar drugega mimo tebe ni v tej državi, ki bi lahko rešil ta problem in odgovoril na to vprašanje. Dokler ne dobimo odgovora na vprašanje, kdaj bodo izplačane novembrske plače, se ne moremo raziti.”

“Za rešitev vsakega problema je potreben čas,” je nato dejal direktor Vine. Dodal je, da glede na težave pri odprodaji premoženja in na dolgotrajnost stečajnih postopkov ne more natančno povedati, kdaj bodo delavci dobili novembrske plače, čeprav si bo vodstvo Vine prizadevalo, da bi bilo

SINDIKALNI ZAUPNIK

to čim prej. “Zagotavljam vam, da bom storil za izplačilo plač vse, kar je v moji moči, vendar pa vam ne morem povedati, kdaj bodo plače dejansko izplačane, četudi se postavite na glavo!”

Direktorjeva obljuba: novembrske plače bodo 11. februarja

Direktorjev odgovor na direktorjevo zastavljeno vprašanje je delavce močno razburil. “Že nekaj mesecev poslušamo isto!” “Vino je treba takoj likvidirati, njeno premoženje prodati in poplačati delavce!” “Zakaj je direktor Vine ustanovil še eno podjetje, če ni uspel rešiti problemov niti v pr-

vem podjetju?” “Zakaj država dovoljuje podjetnikom, da odpirajo nova podjetja, dokler ne rešijo problemov v starih.” “Kam naj dam otroke, saj vrta ne morem več plačevati?” “Kaj naj dam jesti družini?” “Žalostno je, kaj vse se dogaja v naši demokratični državi!” “Direktor, prodajte svoj avto ali pa avto od drugega podjetja in nam izplačajte plače!” “Vodstvo Vine se je premalo brigalo za pridobitev dela!” “Kako naj brez plače preživim družino?” Takšnih in podobnih vprašanj je bilo mogoče slišati še veliko.

Potem ko so delavci povedali svoje, sta se d Danilo Slatinek in Bogdan Ivanovič umaknila na pogajanja. Ta očitno niso bila ne lahka in ne prijetna. Po njih je direktor ponovno stopil pred delavce in z mrkim obrazom dejal: “Novembrske plače bodo izplačane 11. februarja.”

Nato so se delavci molče, brez komentarja razšli. **Tomaž Kšela**

Sindikalna lista		
Februar 2000	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo)	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo)
Prvi del	SIT	SIT
1. Dnevnice		
- cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.869,00
- polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.933,00
- znizana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.347,00
2. Kilometrini (od 26. 11. 1999 dalje)	40,11	40,11
3. Ločeno življenje	70.947,00	56.473,00
4. Prenočilne - povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2000 - po SKPGD (na delovni dan)*)	572,00	572,00
Drugi del		
1. Jubilejne nagrade		
- po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
- za 10 let	55.846,00	47.476,00
- za 20 let	83.769,00	71.213,00
- za 30 let	111.692,00	94.951,00
2. Odpravnina ob upokojitvi	354.734,00	548.724,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje
3. Solidarnostne pomoči		
- po SKPD - ob smrti delavca	106.420,00	94.951,00
- ob smrti v ožji družini	53.210,00	-
4. Minimalna plača (od 1. 1. 2000)	74.262,00	74.262,00
5. Zajamčena plača	40.941,00	40.941,00
6. Regres za letni dopust		
- najmanj	102.000,00	
- ali največ	128.036,00	107.712,00
(70 % povprečne slovenske plače)		

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Strokovna služba ZSSS

Kako se preživljajo delavci brez plač?

Delavci Vine še niso dobili plač za november in december. Nekateri so nam povedali, kako preživljajo svoje družine.

Marjan Hauptman: Zadnje plačo smo dobili 8. decembra, od avgusta pa prejemamo minimalne plače. Večina zaposlenih je tako dobila oktobrsko plačo 45.000 tolarjev. Trenutno naša družina zelo težko živi. Sam sem brezposeln, saj sem med tistimi trajno presežnimi, ki jih je Vina odpučila. Ker je podjetje na zavod za zaposlovanje prepozno poslalo dokumentacijo, bom dobil prvo nadomestilo šele 15. marca. Žena je bila zaposlena v hčerinski družbi Pika, ki je morala v stečaj. Zato je trenutno tudi ona brezposelna. Imava dva otroke, družina pa se trenutno preživlja z ženinim nadomestilom za brezposelnost. Trenutno nimamo niti toliko dohodkov, da bi lahko plačevali položnice za najnujnejše stroške.

Pavel Vugrinec: Od začetka januarja sem prijavieln na zavodu za zaposlovanje, saj so me v Vini odpuščili kot trajno presežnega delavca. Plač za november in december še nisem dobil, denarno nadomestilo za januar in februar pa bom dobil 15. marca. Kako naj skoraj pet mesecev preživim brez dohodkov? Na srečo nam je dvakrat pomagal sindikat SKEI. Enkrat nam je sindikat

dal 10.000 tolarjev, enkrat pa 2000 tolarjev. Kako živim? Kaj naj vam rečem? Delavci Vine se borimo za golo preživetje!

Ludvika Korošec: Od novega leta sem že doma na čakanju. Vina me je kot trajno presežno prezaposlila. Sedaj upam, da bom v kratkem dobila delo pri drugem delodajalcu. Zaenkrat me novi delodajalec še ni poklical, vendar upam, da se bo to kmalu zgodilo.

Bogdan Živec: Kot invalid sem zaščiteno, zato me podjetje ni moglo odpuščati kot trajno presežnega, so me pa poslali na čakanje. Hudo je, ker ne vem niti, ali podjetje plačuje zame pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje, zato ne vem niti, ali se mi bo to čakanje štelo v delovno dobo. Sicer pa delavci Vine za razmišljanje nimamo veliko časa, saj se moramo boriti za golo preživetje.

Sadeta Šarkinovič: Ker je tudi mož, ki je delal v Metalni, brezposeln, in ker nisem dobila plače za november in december, se zelo težko preživljamo. Z možem imava sina in hčerko, ki se oba še šolata. Dejansko se sedaj vsa družina ne bi mogla preživljati iz dneva v dan, če ne bi prejeli otroških dodatkov. Da sem danes lahko prišla na protestni shod delavcev, mi je morala hčerka plačati avtobusno vozovnico iz svoje študentske penzije. Kako delodajalcev in pristojnih v državi ni sram, da tako ravna z delavci?

T. K.

Podjetje W in G v Mariboru je pred dnevi obiskala delovna skupina komisije republiškega odbora Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije za varnost in zdravje pri delu, v kateri so bili njen podpredsednik Vlado Popovič, predsednik Zveze varnostnih inženirjev Slovenije Jože Dolenc in sekretar za tehnične zadeve SKEI Vladimir Bizovičar. V podjetju W in G, ki proizvaja stroje za asfaltiranje in drugo strojno in kovinsko opremo, so se z njimi pogovarjali tehnični direktor, odgovoren za vprašanja varnosti in zdravja pri delu, Danilo Šilec, predsednik SKEI v podjetju Josip Humek in član izvršnega odbora SKEI v podjetju Anton Višner. Goste je pozdravila tudi direktorica podjetja Marjana Balič.

Delovna skupina SKEI v podjetju W in G o varnosti in zdravju pri delu

Novi zakon lahko delodajalci uresničijo le skupaj z delavci

Goste in gostitelji so se med ogledom proizvodnje pogovarjali o problemih varnosti in zdravja pri delu tudi s številnimi delavci, predelavci in delovodji. Po ogledu proizvodnje so vsi skupaj sedli za okroglo mizo. Uvodoma je

Vlado Bizovičar

Vlado Bizovičar predstavil delo in prizadevanja komisije republiškega odbora SKEI za varstvo in zdravje pri delu. Komisija poskuša podružnicam SKEI v podjetjih kar se da pomagati pri uresničevanju nalog, ki jih imajo sindikati na področju varnosti in zdravja pri delu po novem zakonu. Da bi se čim bolje seznanili z razmerami na področju varnosti in zdravja pri delu v kovinski in elektroindustriji v vsej Sloveniji, je komisija podružnicam SKEI v podjetjih že poslala obsežen vprašalnik. Delovne skupine komisije tudi obiskujejo podjetja, da bi v neposrednem pogovoru s sindikalnimi zaupniki in odgovornimi delavci v podjetjih spoznale konkretne probleme in jih pomagale reševati. Kakor je dejal Bizovičar, papir vse prenese, proble-

mi v praksi pa so velikokrat takšni, da jih je mogoče temeljito spoznati in rešiti samo s strpnim dialogom med vsemi zainteresiranimi. Bizovičar je opozoril na velik pomen, ki ga ima za razvoj varnostne kulture v podjetjih celovito informiranje in obveščanje delavcev o vseh vprašanih, povezavi z varnostjo in zdravjem pri delu.

Po besedah Josipa Humka v podjetju W in G zelo skrbijo za varnost in zdravje delavcev pri delu. "V našem podjetju se vodstvo ob pomoči sindikata zelo trudi, da bi čim bolj poskrbeli za varnost in zdravje pri delu, seveda pa razmere še niso idealne. Res pa je, da v zadnjem obdobju na srečo kakšnih večjih nesreč nismo imeli. K temu je s svojim delovanjem zagotovo vsaj delno prispeval tudi SKEI v podjetju, saj sindikalisti vprašanjem varnosti in zdravja pri delu posvečamo veliko pozornosti. Sindikalni zaupniki tako na sindikalnih sestankih kot tudi v drugih pogovorih sodelavce opozarjamo na pomen uporabe osebnih zaščitnih sredstev in na nujnost izvajanja

Josip Humek

drugih ukrepov za zaščito njihovega zdravja. Sam sem denimo 12 let mlade v tovarni usposabljal za varno delo, zato še danes ne morem iz svoje kože," je povedal Humek.

Redno usposabljanje je nujno

Po besedah Antona Višnerja, ki v vodstvu SKEI v podjetju skrbi za vprašanja varstva in zdravja pri delu, v tem podjetju W in G skrbijo za to, da se delavci na tem področju redno usposabljujejo in opravljajo izpite. Uredili so tudi

Danilo Šilec

Kakor je dejal, smo imeli včasih v Sloveniji varstvo pri delu urejeno boljše kot v drugih evropskih

državah, vendar pa so v času tranzicije številni novodobni kapitalisti v želji po čim večjem dobičku vprašanja varnosti in zdravja pri delu zanemarili. Zato delavci ne verjamejo, da bodo delodajalci pripravljene uresničiti novi zakon in začeli resnično skrbeti za njihovo zdravje in varnost. Da bi jim povrnili zaupanje, jih bo po Dolenčevem mnenju treba prepričati z dejanji. "Šamo z govorjenjem ne bo šlo!" Če bodo delavci začeli verjeti, da se razmere lahko obrnejo na bolje, pa bodo lahko k temu veliko prispevali.

Razmere in probleme na področju varstva in zdravja pri delu v podjetju W in G je strokovno predstavil tehnični direktor Danilo Šilec. Opozoril je na vrsto aktivnosti in ukrepov v podjetju v zadnjih letih, še zlasti po sprejetju novega zakona o varnosti in zdravju pri delu.

Anton Višner

Predsednik Zveze varnostnih inženirjev Slovenije Jože Dolenc, ki je bil vrsto let tudi inšpektor za delo, je delovno skupino seznanil s svojimi izkušnjami in novostmi, ki jih je prinesel novi zakon o varnosti in zdravju pri delu. Po njegovih besedah je Slovenija, podobno kot druge države v tranziciji, dobila znatna sredstva za to, da svojo zakonodajo in razmere na področju varstva in zdravja pri delu prilagodi pravnemu redu in razmeram v Evropski uniji.

Najprej spremembe v glavah

Veliko se bo po Dolenčevih besedah moralo spremeniti tudi v glavah delodajalcev. Danes se marsikateri delodajalec še ne zaveda, da ga pred delavci na področju varstva pri delu zastopajo mojstri in delovodje. Le-ti so odgovorni, da delavci uporabljajo osebno varovalno opremo in da dosledno spoštujejo druge varnostne ukrepe. Mnogi delodajalci se prav tako še ne zavedajo, da so največje bogastvo podjetja dobri in usposobljeni delavci.

Po Dolenčevih besedah novi zakon o varstvu in zdravju pri delu v skladu z evropskimi direktivami delavcem zagotavlja varstvo pred škodljivimi vplivi. Vendar pa zakon ne ureja vseh področij, temveč zlasti odnose med delodajalci in delavci. Druga področja in vprašanja bodo urejali drugi zakoni, ki jih predlagajo druga mi-

nistrstva (za varnost objektov – ministrstvo za okolje, za varnost tehnologij – ministrstvo za znanost in tehnologijo, za varnost strojev – ministrstvo za gospodarske dejavnosti itd.). Tako bodo vprašanja varnosti in zdravja pri delu urejena v številnih zakonih, kar bo sicer zmanjšalo transparentnost vseh zakonov skupaj, vendar pa bo zakonodaja podrobneje urejala posamezna vprašanja varnosti in zdravja pri delu, kot je doslej.

Novi zakon o varnosti in zdravju pri delu ne posega niti na področje šolstva, saj bo to urejeno v

dejanji, sicer bo država zoper njih ukrepala. Vendar pa po Dolenčevih besedah s kaznovano politiko ni mogoče spremeniti vsega, temveč je treba najprej doseči spremembe v glavah ljudi. Delodajalci se morajo začeti zavedati, da so delavcem dolžni zagotoviti varno delovno okolje in varne ter zdrave pogoje dela. V zvezi s tem delavec ne sme imeti nobenih stroškov. Tudi stroške usposabljanja delavcev, ki mora potekati v delovnem času, je dolžan poravnati delodajalec.

Kakor je povedal Dolenc, bodo morali delodajalci v naslednjem le-

leti srečal s primerom, ko je delodajalec kar v času njegovega inšpekcijskega pregleda napisal pravilnik o varstvu pri delu in se tako izognil kazni. Tokrat je treba prepričati delodajalce, da morajo pripraviti dobre izjave o varnosti, saj je samo na njihovi osnovi mogoče narediti tudi dober plan, kako postopoma zmanjšati oziroma odpraviti tveganja. Brez dobrih ocen tveganja za zdravje in poškodbe delavcev podjetje v bodoče ne bo več moglo pridobiti nobenega certifikata kakovosti.

Delodajalec bo moral za zdravniške preglede delavcev poobla-

podjetju W in G, ki jih je kot dolgoletni in izkušen inšpektor za delo opazil ob ogledu proizvodnje. Gostitelji so bili vsakega opozorila, teh ni bilo veliko, veseli, saj lahko človek napake odpravlja samo, če jih opazi in pozna.

Vlado Popovič je ob koncu pogovora ocenil, da je bil obisk delovne skupine v podjetju W in G koristen za obe strani. Komisija je doslej organizirala deset takšnih obiskov, še več pa jih bo v naslednjih tednih. Komisija želi delavce čim bolj seznaniti, kako pomembna so zanje vprašanja varnosti in zdravja pri delu. Samo ta-

Člani delovne skupine so si skupaj z gostitelji ogledali proizvodnjo v podjetju s 112 zaposlenimi.

ustreznih zakonih, ki so v pristojnosti ministrstva za šolstvo. Jasno pa je, da se bodo morali mladi za varstvo in zdravje pri delu začeti izobraževati in usposabljanje že v osnovni šoli.

Dolenc je opozoril, da k varstvu pri delu sodi tudi primeren odnos delavcev. Če so delavci zaradi slabih odnosov z delodajalcem razvrani, to negativno vpliva na njihovo zdravje in povečuje možnosti za poškodbe pri delu.

Novi zakon gradi na zaupanju do delodajalcev

Novi zakon o varnosti in zdravju pri delu je zgrajen na principu, da delodajalec sam najboljši vidi, kakšne nevarnosti pretijo delavcu na konkretnem delovnem mestu. Država, ki je še kako zainteresirana za zdravje delavcev in državljanov, torej zaupa delodajalcem, da bodo varovali zdravje delavcev kot najvišjo vrednoto. Delodajalci bodo morali to zaupanje upravičiti z

tu in pol ob pomoči strokovnjakov za vsa delovna mesta izdati izjavo o varnosti, ki bo temeljila na konkretni analizi nevarnosti na posameznem delovnem mestu. Pri omenjenih analizah, ki smo jih v podobni obliki že poznali, bodo sodelovali tudi delavci oziroma njihovi predstavniki. Delodajalca, ki izjave o varnosti ne bo pripravil, bo zadela visoka kazen.

Delodajalci se morajo resno lotiti analize delovnih mest, saj so

Jože Dolenc

takšne analize smiselne samo, če so dobre. Jože Dolenc se je pred

stiti zdravnika specialista medicine dela, moral bo imeti tudi pooblaščenega strokovnega delavca za področje varstva in zdravja pri delu, ki bo moral imeti najmanj višješolsko izobrazbo. Sindikat mora biti obveščen o vseh vprašanih varnosti in zdravju pri delu, pri reševanju katerih sodeluje tudi svet delavcev. Če sveta delavcev v podjetju ni, pa delavci imenujejo svojega zaupnika za reševanje omenjenih vprašanj.

Koristna opozorila

Jože Dolenc je na koncu izrazil upanje, da se bodo vsi zaposleni tvorno vključili v uresničevanje novega zakona o varnosti in zdravju pri delu, saj tudi v razvitih državah delavci takoj za plačo pripisujejo največji pomen vprašanju varnosti in zdravja pri delu.

Na željo gostiteljev je Jože Dolenc spregovoril tudi o konkretnih pomanjkljivostih na področju varstva in zdravja pri delu v

Vlado Popovič

ko se bodo tvorno vključili v njihovo reševanje in tudi na tem področju razvili soupravljanje, je dejal Popovič.

Tudi po besedah **Antona Višnerja** je bil obisk koristen. Največji problem zakonov običajno ni v tem, da so slabo napisani, temveč da jih tisti, ki bi jih morali, ne spoštujejo. Zato so aktivnosti SKEI za uresničevanje novega zakona o varstvu in zdravju pri delu po Višnerjevih besedah izjemno koristni. Tudi v podjetju W in G sindikat sodeluje pri reševanju omenjenih problemov, k čemur prispeva tudi "srečno naključje", da se tako Humek kot Višner tudi po strokovni plati vključujeta v program varstva pri delu.

Iskanje lukenj v zakonu bi bilo nesmiselno

Po besedah **Danila Šilca** je pred nedavnim podjetje uradno obiskal inšpektor za delo in opozoril na določene pomanjkljivosti na področju varstva in zdravja pri delu. Te so v podjetju že odpravili. Zakon je po mnenju Šilca prinesel pozitivne spremembe, sedaj se bodo morali tako delodajalci kot delojemalci potruditi, da ga bodo s skupnimi močmi uresničili. Če bodo pri tem uspešni, bo to koristno za oboje. Kakor je dejal Šilc, noben zakon ni brez lukenj, vendar ne bi bilo prav, če bi ga skušali zaobiti, saj gre za najvišjo vrednoto – za zdravje vsakega izmed nas.

Tomaž Kšela

Sindikata delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti Slovenije

Čakamo na odgovor o pooblastilih pogajalcev

Čeprav sta se na povabilo vladne pogajalske skupine na prvi krog pogajanj o spremembah in dopolnitvah kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja 4. februarja sestali obe pogajalski skupini, se prava pogajanja še niso začela.

Sindikalna pogajalska skupina je na sestanku izpostavila naslednja vprašanja:

– Ali se nameravajo pogajati tudi o plačah?

– Ali vladni sklep z dne 13. januarja 2000 še velja?

– Kakšen je status vladne pogajalske skupine?

– Ali bo sindikalna stran na zgoraj navedena vprašanja, dobila tudi odgovor predsednika vlade, ki so mu bila vprašanja pisno posredovana?

Vladna pogajalska skupina je sindikalno stran seznanila, da je Vlada RS na seji 3. februarja ponovno obravnavala problematiko plač v vzgoji in izobraževanju ter v celotnem javnem sektorju in se opredelila za pogajanja o sindikalnih zahtevah ter za to pooblastila pogajalsko skupino v sedanjosti sestavi. Zagotovili so, da bodo predsednika vlade opozorili, da sindikati pričakujejo njegov odgovor.

Sindikalni pogajalci smo opo-

zorili, da še vedno ni jasen status vladne pogajalske skupine v sedanjosti sestavi. Ne ve se, kdo bo za vladno parafiral usklajene spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe ter ali se resnično lahko pogajamo o celotnem predlogu sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe glede na to, da vladni sklep z dne 13. januarja 2000 očitno še velja. Vladni pogajalski skupini smo vprašali, če lahko dobimo sklepe, ki jih je v zvezi s pogajanjem vlada sprejela na seji 3. februarja.

Na koncu sestanka je bil sprejet dogovor, da bo vladna pogajalska skupina najkasneje do 15. februarja sindikatom posredovala vladne sklepe o pogajanjih glede predloga sprememb in dopolnitev Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS ter odgovor, kdo iz vlade bo pooblaščen za parafiranje usklajenega teksta sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe. Predstavniki sindikatov pa smo se obvezali, da bomo do 15. februarja sporočili svojo odločitev glede sodelovanja Neodvisnega sindikata ljubljanske univerze pri pogajanjih in njegovega pristopa k podpisu kolektivne pogodbe.

Bojan Hribar,
sekretar Sindikata VIR

PRAVNI SVETOVALEC

Lučka Böhm, svetovalka Predsedstva ZSSS

Upokojitev matere z beneficirano delovno dobo

Vprašanje: Rojena sem bila 11. novembra 1950. Zaposlena sem od 8. junija 1966. Sem mati dveh otrok. Po starem pokojninskem zakonu bi se lahko upokojila julija 2000, ko bom stara 49 let in 8 mesecev ter imela 37 let in 6 mesecev delovne dobe. Imela bom namreč 3 leta

in 4 mesece benefikacije. Kdaj se bom lahko upokojila po novem pokojninskem zakonu?

Odgovor: Novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki velja od 1. januarja 2000, določa, da se zavarovancem, ki se jim je do uveljavitve zakona zavarovalna doba štela s povečanjem, starostna meja, predpisana za pridobitev starostne pokojnine, zniža za toliko mesecev, za kolikor je bila povečana zavarovalna doba. V letu 2000 je za ženske s polno pokojninsko dobo predpi-

sana minimalna upokojitvena starost 53 let in 4 mesece. Če imate torej priznanih polnih 40 mesecev benefikacije, se vam letos na ta račun minimalna upokojitvena starost sme znižati na 50 let. Na račun dveh rojenih otrok in zaposlitve pri 16 letih se vam ta starost ne more več dodatno znižati, saj je to nižanje možno zgolj do starosti 53 let. Upokojili se boste lahko novembra 2000.

Plače rastejo – brezposelnost pada

Povprečna mesečna bruto plača je novembra 1999 znašala 182.908 tolarjev, ker je bilo kar za 4,6 odstotka več kot oktobra 1999. Realno so se povprečne mesečne bruto plače v enem samem mesecu povečale za 4,1 odstotka. Povečanje gre, po oceni Statističnega urada, pripisati novembra izplačanim božičnicam! Novembra 1999 je bila povprečna bruto plača na uro 1046 tolarjev ali za 2,3 odstotka več kot oktobra 1999 in za 8,7 odstotka več kot novembra 1998. Najvišja povprečna mesečna bruto plača je bila v osrednji slovenski regiji (211.283 tolarjev), najnižja pa v pomurski regiji (154.016 tolarjev). Najvišjo povprečno bruto plačo v Sloveniji so dosegali v občini Dol pri Ljubljani (287.353 tolarjev), najnižjo pa v občini Velika Polana (99.701 tolar). Novembra 1999 je bila povprečna neto pokojnina 77.266 tolarjev.

Novembra 1999 je bilo v Sloveniji 884.446 aktivnih prebivalcev ali 1,5 odstotka več kot leto pred tem. Zaposlenih oseb je bilo 678.941, samozaposlenih pa 90.801. Novembra 1999 je bilo registriranih 114.704 brezposelnih oseb ali za 9,5 % manj kot leto pred tem. Stopnja registrirane brezposelnosti je znašala 13 odstotkov. Za moške je ta znašala 11,7, za ženske pa že 14,5 odstotka. Starostnih, invalidskih, družinskih in kmečkih upokojencev je bilo 472.627.

Decembra 1999 je bilo v industrijskih dejavnostih zaposlenih le še 204.124 oseb, kar je že za 7192 manj kot januarja 1999 oziroma za 5,3 odstotka manj od povprečja v letu 1998. Produktivnost v industrijskih dejavnostih pa je v letu 1999 preseгла tisto iz leta 1998 za 3,1 odstotka, kar je predvsem posledica zmanjšanja števila zaposlenih.

L. B.

V Inexi Štore ustanovili svet delavcev

Na predlog sindikata in po odločitvi zbora delavcev so se v podjetju Inexa Štore odločili za ustanovitev sveta delavcev. Na tajnih volitvah, bile so 4. februarja, so bili v svet delavcev izvoljeni: Anton Skok, Jože Korpar, Milan Gračnar, Ivan Vovk, Matej Pšeničnik, Ciril Poljšak, Bernard Zeme,

Leopold Sebič, Franc Razgoršek in Branko Vrhek.

Z ustanovitvijo sveta delavcev so tudi v Inexi ustvarjene možnosti, da bodo predstavniki dela lahko vplivali na poslovne odločitve. Sindikat pa kljub ustanovitvi sveta delavcev ohranja vse dosežane funkcije.

NAJ SE VE ...

Temperatura zraka v delovnih prostorih ne sme presegati +28 °C. Izjema so tako imenovani vroči delovni prostori, kjer temperatura lahko preseže +28 °C, vendar mora delodajalec pri tem poskrbeti, da temperatura zraka v pomožnih prostorih, na hodnikih in stopniščih, ki so povezani z vročimi delovnimi prostori, ni višja od +20 °C.

Vir: Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (velja od 19. 11. 1999)

Humoreska

"Draga Špela! Moram ti čestitati, zares odlično kuhaš ričet, vendar pa morda ne bi bilo slabo, če bi včasih skuhala tudi kaj drugega," je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi previdno dejal rezkar Vili. "Slišal sem, da znaš odlično pripraviti tudi piščanca v omaki s širokimi rezanci, pa kisló repo in krvavice."

"Odkrito povedano meni ta ričet že pri ušesih ven teče," je dodal skladiščnik Rudi. "Zadnje čase se mi tako mastijo ušesa, da še komaj slišim šefova navodila. Kdo ve, če to ni zaradi tega, ker moram vsak dan za malico jesti masten ričet. Špela, če me bo šef naglal iz službe, boš ti kriva!"

"Rudi, če bi rad za malico jedel pohane piške, potem se moraš prijaviti na kakšno menedžersko delovno mesto," je pribil mizar Tone. "Poglej našega direktorja. Vsak dan organizira v sobi za goste kakšno pomembno poslovno kosilo, samo da mu za malico ni treba jesti ričeta."

"Fantje, če se mislite še naprej norčevati iz mojega ričeta, potem boste jutri za malico dobili samo toplo vodo," se je končno oglavil Špela, ki dotlej ni reagirala sila Špela, ki dotlej ni reagirala

na zbadljivke na svoj račun. "Sami natančno veste, koliko denarja direktor nameni za delovanje naše menze. Če ne bi imeli tako spretnega in sposobnega nabavnega referenta, za malico še ričeta ne bi mogla skuhati. Veliko večino sredstev, ki jih prejema

menza iz naslova delavskih regresov za malice, porabim za poslovna kosila, ki jih zase in za svoje prijatelje menedžerje naroča v sobo za goste direktor."

"Špela, to ti rad verjamem!" je vzkliknil kurir Peter. "Pred dnevi, ko sem direktorju moral v sobo za goste nesti nujno depešo, se je skupaj s svojimi kameradi iz občine ravno gostil s polnjenimi telečjimi prsmi in belušno omako. Tisto kosilo za goste je zagotovo stalo več kot ričet za vse delavce v tovarni."

"Špela, kaj si ti nora!" je zakričal Vili. "Zakaj pa si direktorju in njegovim gostom pripravila nadevane telečje prsi z belušno omako. Ričet bi jim postavila na mizo - tako kot nam!"

"Kako pa naj vem, kdo bo prišel na kosilo, če pa direktor venomer laže," se je razburila Špela. "Tokrat mi je direktor rekel, da pride v našo tovarno nekakšna inšpekcija iz Bruslja. Dejal mi je, da se bo naš izvoz v Evropsko unijo ustavil in da bomo vsi skupaj ostali brez plač, če bodo bruseljski inšpektorji dobili slab vtis o tovarni. Veste, da sem zato zavrtela kuhalnico najbolje, kot jo znam. Nadevanih telečjih prsi z belušno omako dejansko nisem skuhala za direktorja in njegove goste, temveč za vse vas, da bi še naprej imeli plače."

"No, in kaj so na nadevane telečje prsi porekli gospodje iz Bruslja," je radovedno povprašal Tone in z žlico ponovno zajel ričet.

"Le kaj bi porekli, saj jih ni bilo. Direktor je rekel, da letalo iz Bruslja ni prispelo v Slovenijo, ker je bilo nad Alpami neurje," je rekla ogorčeno Špela. "Namesto predstavnikov Evropske unije je na kosilo pripeljal nekaj šefov z občinskega oddelka za urejanje okolja in prostora, ki mu mora izdati soglasje k lokacijski in gradbeni dokumentaciji za novi vikend."

"Po takšnem kosilu bo dobil lokacijsko dovoljenje ne glede na to, kje si namerava postaviti novi vikend," je dejal Peter.

"Kje pa si direktor pravzaprav želi postaviti novo bajto?" je povprašal strugar Lojze.

"Ne boste verjeli - sredi mestnega parka!" je pojasnila Špela in svoje pojasnilo pospremila z zaničevalnim pogledom.

"Ali se mu je zmešalo?!" je presenečeno vzkliknil Lojze. "Tam ne bi hotel imeti bajte, če bi mi jo dali zastoj!"

"Naivnež! Saj naš direktor novega vikenda sploh ne misli uporabljati. Sredi parka ga bo postavil samo zaradi tega, da bo pokazal svojo moč in vpliv in da mu bodo zavidali vsi drugi menedžerji

in politiki v našem mestu ter seveda njihove žene!" se je zarežal Rudi. "Upal bi si staviti, da si bodo že naslednje leto prizadevali postaviti hiše tam vsi, ki bi radi dokazali, kako pomembni so v naši občini. V nekaj letih bodo takšni povzpetniki, kot je naš direktor, mestni park spre-

nili v dolino novodobnih faraonov."

Kdo ve, koliko časa bi se še tako pomenkovali, če ne bi v menzo privihral direktor.

"Špela, hitro postreži v sobo za goste pet poslovnih kosil za naše poslovne partnerje iz Nemčije. Upam, da si danes zopet pripravila polnjene telečje prsi. Če se poslovni partnerji ne bodo dobro najedli, bo konec z našim izvozom v Nemčijo, s tem pa tudi konec s plačami v tej tovarni."

Vsi smo se spoštljivo nasmehnili gospodom, ki so prišli za direktorjem, samo Špela se je namrgodila in zagrabila pet porcij ričeta brez mesa in jih odnesla v sobo za goste.

Kmalu po tem se je iz sobe za goste slišalo razločno kričanje v slovenščini: "Kaj!? Ali dobro vidim? Fuj! Ali ste nam prinesli ričet za kosilo!? Pa še brez mesa povrhu!? Takšne nesramnosti pa še ne!"

Nato pa se je zaslišal odločni Špelin glas: "Ajnšuldung! Niht feršteen!"

"Dragi direktorček, to nam boš še plačal!"

"Ričet lahko jemo doma!"

"Tako pa nas že dolgo ni nihče naplahtal!"

"Za lokacijskim dovoljenjem pa se kar pod nosom obriši!"

Tako so eden za drugim kričali "gostje iz Nemčije", ko so razjarjeni zapuščali sobo za goste v naši tovarni.

Iz dnevnika delavca Jožeta

"Niht feršteen!"

Trmoglavka

"Tako sem tako jezen na ženo, da se bom ločil."

"Zakaj pa?"

"Razjezilo me je, ker mi nenehno ugovarja."

"V zvezi s čim pa ti je tokrat ugovarjala?"

"V postelji sem jo zalotil s poštarjem, ona pa me je prepričevala, da je inkasant za elektriko!"

Prevarant

"Moški, ki me je povabil domov, da bi mi pokazal svoj akvarij, me je grobo prevaral."

"Te je doma napadel?"

"Kje pa!"

"Kaj pa je storil?"

"Saj to je ravno tisto: nič!"

Glasna sosedka

"Draga sosedka, prav čudi me, da s svojim novim prijateljem še nista kupila novega otroka."

"Zakaj vas to preseneča?"

"Ker vaju moram vsako noč poslušati, kako glasno ga naročata!"

Zdravilo zoper podražitev

"Zakaj ste se napili?"

"Ker se je žganje podražilo."

"Ne razumem?"

"Trezen tega ne bi prenesel!"

Lepa žena

"Ne vem, zakaj moji ženi vsi kar naprej govorijo, da je lepa, saj ni takšna krasotica!"

"Znano je, da imajo lepe ženske neumne može!"

Smešno vprašanje

"Zakaj se želite ločiti?"

"Smešno vprašanje. Saj še tega ne vem, zakaj sem se poročil!"

Priden delavec

"Zadnje čase veliko delam."

"Kaj pa delaš?"

"Dober vtis!"

Brez tveganja

"Ali naj vašo taščo upepelimo ali pokopljemo?"

"Oboje! Nobenega tveganja nočem!"

Zadnja želja

"Ata, kam naj te pokopljemo?"

"V morje me vrzite!"

"Zakaj pa v morje?"

"Vaša mama mi že dvajset let govori, da bo zaplesala na mojem grobu."

Huda bolezen

"Zdravnik mi je pojasnil, da bacili vedno napadejo najbolj slabotne dele telesa."

"Ali zato tebe tolikokrat boli glava?"

Maščevanje

"Zakaj si hčerki dovolil, da se je poročila s sosedom, ki ga sovražiš?"

"Maščeval sem se mu, čeprav tega še niti sam ne ve!"

"Ali je tvoja hčerka res takšen zmaj?"

"To ne, samo moja ženo je dobil za taščo!"

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije organizira izobraževalni seminar

Pomen, vloga in načini dela nadzornega sveta

Namen programa je teoretična in praktična usposobitev za kakovostno in odgovorno opravljanje nalog nadzornega sveta.

Seminar je namenjen delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb, članom svetov delavcev ter sindikalnim funkcionarjem in strokovnim delavcem sindikatov dejavnosti, območnih organizacij ZSSS in Zveze ter sindikalnim zaupnikom.

Pogoj za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov dejavnosti, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

Seminar bo 7. in 8. marca v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, Gradnikova 1.

PROGRAM:

Torek, 7. marec 2000

Od 9.00 do 9.15 ure

Uvod in seminar: Vanda Rešeta

Od 9.15 do 12.30 ure

POMEN IN VLOGA NADZORNIH SVETOV

- nadzorni sveti v Sloveniji: praksa, problematika, odprta vprašanja
- formalno pravni okviri delovanja nadzornih svetov
- tipologija nadzornih svetov: velikost in strukture
- načini delovanja in sestava nadzornih svetov
- imenovanje in odpoklic članov nadzornih svetov
- temeljne vloge in odgovornosti nadzornih svetov pri upravljanju

Predavatelj: **Leonardo F. Peklar**, diplomirani pravnik in diplomant Babson Collegea iz programa za podjetniško svetovanje, strokovnjak za trg vrednostnih papirjev

Od 14.00 do 17.15 ure

NADZORNI SVET: RAZLIČNE INTERESNE SFERE IN NJEGOVO DELOVANJE

- nadzorni svet in obvladovanje strateških sprememb
- interesne sfere in pozicioniranje nosilcev moči
- nadzorni svet in temeljna razmerja do uprave (ocenjevanje članov uprave), skupščine d.d., sveta delavcev, revizorja in sinsindikata

Predavatelj: **Borut Bratina**, doktor pravnih znanosti, strokovnjak za področje gospodarskega prava, docent na Ekonomsko poslovni fakulteti v Mariboru in predstojnik Inštituta za gospodarsko pravo pri isti fakulteti.

Sreda, 8. marec 2000

Od 9.00 do 12.15 ure

NAČINI DELA NADZORNEGA SVETA (priprava člana NS na sejo)

- NS in organizacijska kultura: vzroki in posledice
- NS: skupina, team ali posamezniki
- lastnosti in vrednote ter vloga znanja
- sinhronizacija delovanja članov NS
- vodenje sestankov; pogajanja
- javno nastopanje
- poslovna etika in morala
- poslovni bonton

Predavatelj: **Marjan Peršak**, specialist menedžmenta in magister sociologije, strokovnjak za korporacijsko kulturo in strateški menedžment in Bogdana Herman, prof. slavistike, strokovnjakinja za poslovno komuniciranje, poslovni bonton, retoriko; mednarodna licenca trenerja Treninga Dale Carnegie

Od 13.45 do 17.00 ure

OCENJEVANJE DELA NADZORNEGA SVETA IN UPRAVE – delavnica:

- sinhronizacija dela NS

- samoocenjevanje dela posameznih članov NS in NS kot organa
- poročanje o delu NS skupščini delničarjev
- oblikovanje novega predloga za člane NS kot posledica ocenjevanja
- kriteriji za ocenjevanje
- posebne naloge predsednika NS ob ocenjevanju
- revizija poslovedenja (management auditing) kot nova oblika dela
- komisije NS, njihova vloga in pomen

Predavatelj: **Leonardo F. Peklar**, diplomirani pravnik in diplomant Babson Collegea iz programa za podjetniško svetovanje, strokovnjak za trg vrednostnih papirjev.

Metode dela: predavanja, razprave, individualno in skupinsko delo, proučevanje primerov, delavnice.

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 29. februarja 2000.

Seminar bomo izvedli, če bo 20 prijav. Če bo prijav več, bomo preostale prijavljene uvrstili na naslednji seminar.

Cena seminarja, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, je 30.000 tolarjev za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "Seminar VIII, sklic na številko 13."

Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC Radovljica, je treba to navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici.

Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzion v dvoposteljni sobi je 7800 tolarjev).

Odgovore na dodatna vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, tel. 061/13-41-238 in pri Jožici Anžel, tel. 061/13-41-239, faks 061/13-34-279 in 061/317-298.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

PRIJAVNICA za izobraževalni seminar **POMEN, VLOGA IN NAČINI DELA NADZORNEGA SVETA** **7. in 8. marca v Sindikalnem izobraževalnem centru Radovljica,** **Gradnikova 1**

Ime in priimek: Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev, naziv in naslov družbe:

Davčni zavezanec: DA NE Davčna številka:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Delavski predstavnik v nadzornem svetu: DA NE

(naziv in sedež družbe):

Član sveta delavcev: DA NE

Sindikalni zaupnik: DA NE

Druge funkcije v sindikatu (navedite):

Telefonska številka: – doma: – v službi:

Opomba:

Med seminarjem bo udeleženec nastanjen v SIC Radovljica: DA

Žig in podpis odgovorne osebe

Kraj,, datum

ODMEVI

Razporejanje delavcev

V št. 4 in 5 Nove Delavske enotnosti je bil v rubriki Pravna mnenja in nasveti, obakrat na str. 15, objavljen "pravni nasvet", ki zahteva dodatno razjasnitev. Gre za predstavitev ureditve v delovnem razmerju zelo pomembnega vprašanja razporejanja delavcev. Za kaj gre? Ko se citirajo pravni viri urejanja vprašanja razporejanja delavcev, se poleg temeljnih zakonskih virov – Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja in Zakona o delovnih razmerjih, navaja tudi kolektivna pogodba dejavnosti (KPD)!? Po zadnjih objavljenih podatkih je trenutno pri nas v veljavi 35 kolektivnih pogodb, sklenjenih na nacionalni ravni, neprimereno večje število pa seveda na ravni posameznih organizacij (t. i. podjetniške kolektivne pogodbe), katerih registracija in s tem število se ne vodi. Na nacionalni ravni sta sklenjeni dve t. i. splošni kolektivni pogodbi – Splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti (SKPg) in Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (KPNP), ter dve kolektivni pogodbi za posamezne poklice (t. i. poklicne kolektivne pogodbe) – Kolektivna pogodba za poklicne novinarje in Kolektivna pogodba za zdravnike in zobozdravnike. Vse druge so kolektivne pogodbe za posamezne dejavnosti (tudi poimenovane kot branžne kolektivne pogodbe) - npr. Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn ter za kovinsko in elektroindustrijo Slovenije, Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti, Kolektivna pogodba za kemično in gumarsko industrijo Slovenije a. in še 28 drugih pogodb dejavnosti! Katera je torej Kolektivna pogodba dejavnosti (KPD) in kje najti člene 11. do 16., ki govorijo o vprašanju razporejanja. Verjetno je bila mišljena ena izmed 31 pogodb dejavnosti. Katera, avtorica ne navaja.

Ne da bi se spuščali v strokovno korekten prikaz in (ne)ustreznost predstavitve za razumevanje tega instituta za bralce, nevesče prava (namen rubrike je verjetno ravno dajanje nasvetov tem osebam), bi avtorica morala biti bolj dosledna in strokovna.

Dr. Drago Mežnar,
direktor Inštituta za delovna razmerja,
Dunajska cesta 5, Ljubljana

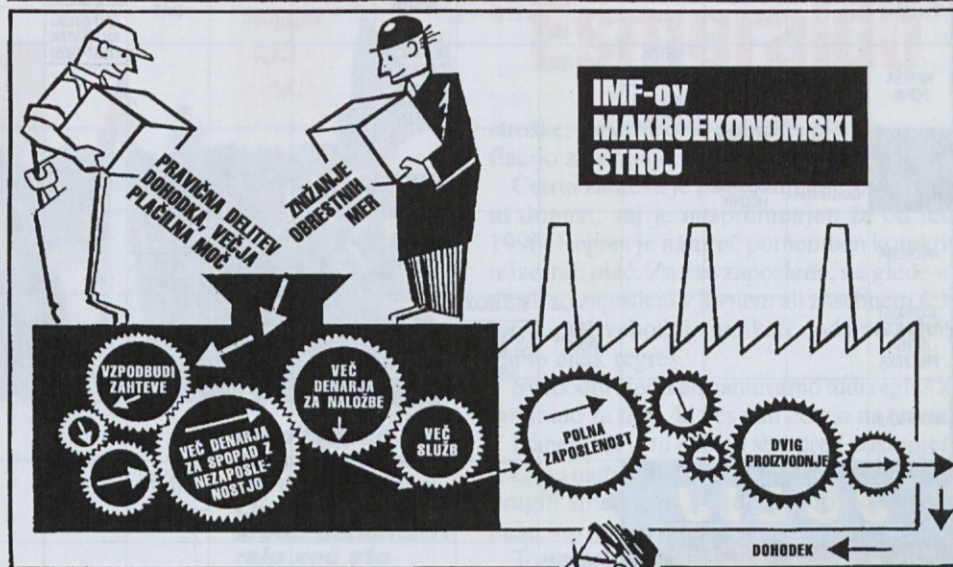
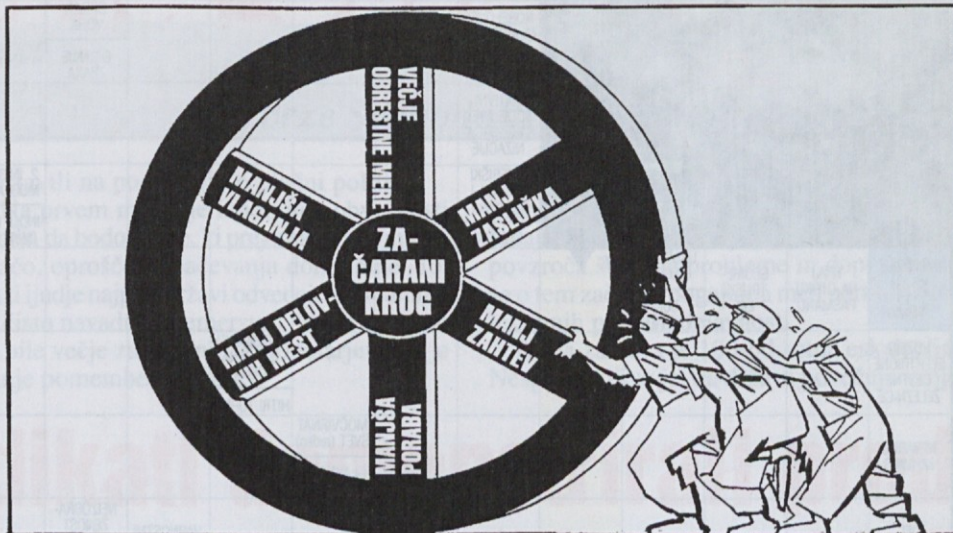
Pojasnilo uredništva: Pravni nasvet, o katerem nam je Drago Mežnar poslal pojasnilo, smo objavili na 15. strani našega glasila, ki ima oznako SKEL. Velja torej za člane tega sindikata, avtorica pa je imela v mislih le kolektivno pogodbo za dejavnost kovinskih materialov ...

Odmevi odmevajo (Alfred Ojcinger)

Z zadovoljstvom sem prebrala članek g. Alfreda Ojcingerja v rubriki Odmevi v prejšnji številki Nove Delavske enotnosti pod naslovom Jubilejne nagrade. Zaradi dveh razlogov: prvič, ker je g. Ojcinger utemeljil svoje gledanje na jubilejne nagrade na način, ki bi lahko prepričal marsikoga, in drugič, ker pomeni, da rubriko vendarle kdo bere. Takih in podobnih polemik bom vesela, pa tudi vaših vprašanj, če jih imate.

Vrnimo se k odmevu g. Ojcingerja. Bila bi prva, ki bi se strinjala, da se z novo ureditvijo v kolektivni pogodbi naše dejavnosti ni nič spremenilo glede na prejšnjo ureditev in da torej delavcu še vedno, v vsakem primeru, pripadata obe jubilejni nagradi. Pa žal ni tako. V svoji obrazložitvi je g. Oj-

SOLIDARITY (8.)

KOT VIDITE, NI NEMOGOČE IMETI RAZVOJA, NE DA BI BILA INFLACIJA VISOKA.

cinger napačno interpretiral novi 68. čl. KPD (Aneks št.2, Ur.l. RS, št. 50/99) v delu, ko pravi "Delavec je upravičen le do ene jubilejne nagrade iz prejšnjega odstavka, in sicer do tiste, za katero najprej izpolni pogoje." V nadaljevanju namreč navaja, da se pogodbeni stranki pri delodajalcu lahko dogovorita, da pripada delavcu jubilejna nagrada le za skupno delovno dobo in da bi bil tak dogovor v nasprotju s 6. čl. SKPg.

Pogodbeni stranki pri delodajalcu nimata možnosti drugačnega dogovora glede jubilejnih nagrad, ker je določba kolektivne pogodbe dejavnosti zavezujoča. Dogovorita se lahko kvečjemu o višjih jubilejnih nagradah za posamezna obdobja ali za dodatno jubilejno nagrado (npr. za vsakih 5 let). Določba KPD tudi ni v nasprotju z razlago komisije za tolmačenje SKPg, saj delavcu ne jemlje nobene pravice, ki mu je s SKPg zagotovljena, temveč mu daje dodatno pravico, to je pravico do jubilejne nagrade za skupno delovno dobo. Upoštevati je treba dejstvo, da delavec pogoj skupne delovne dobe izpolni vedno, ne glede na to, kolikokrat v svoji ak-

tivni dobi zamenja delodajalca, pogoj delovne dobe pa le, če je neprekinjeno zaposlen pri določenem delodajalcu okroglih 10, 20 ali 30 let. Takšna ureditev je zato za delavca ugodnejša. Do dileme, ki jo nakazuje g. Ojcinger, bi lahko prišlo le, če bi bil delavec vso svojo delovno dobo zaposlen pri istem delodajalcu. Takrat bi bo po diktaciji KPD prejel le tri jubilejne nagrade, pri čemer je vseeno, ali kot osnovo za njihovo pridobitev jemljemo skupno ali pa delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, višina obeh jubilejnih nagrad pa je tako in tako izenačena. Ker SKPg v tem primeru kot obvezujoči minimalni standard predpisuje izplačilo jubilejne nagrade za delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, kolektivna pogodba dejavnosti pa določa, da v takem primeru delavcem pripada le ena, bo v obračunskem listu pisalo, da gre za jubilejno nagrado za delovno dobo pri zadnjem delodajalcu. V vseh drugih primerih pa, kot že rečeno, ureditev po KPD ni v nasprotju s SKPg in je za delavca tudi ugodnejša od SKPg.

Lidija Jerkič

MAJ				Nova Delavska enotnost	RAČJI SAMEC	NEKDANJA TERITORI-ALNA ENOTA	SLAVEN IGRALEC V ZDA	PTICA PEVKA	NAGRADNA križanka št. 6	NIKE LJ	ODTENEK (zastarelo)	SPOJ. KONTAKT	JUNI J		
				NOBELOVEC ZA MEDICINO 1902 (Roland)					ORGAN VOHA						
				AKTIVNI SODELAVEC KAKE ORGA-NIZACIJE											
				AMERIŠKI PISATE LJ (Stephen)						2. IN 3. SA-MOGLASNIK					
				LETALEC						INDIJ. PISAT (Mulk Radž)					
Avtor: Rudi Murn	KRAJ NA OTOKU PASMANJU	GEOME-TRIJSKI LIK	USMILJENA ŽENSKA	1									2	TKANINA ZA PODLOGE DELOVNE HALJE	
			LUKA V IZRAELU												SREDSTVO ZA OSVEŽITEV
VOZILO ELEKTRIČNE CESTNE ŽELEZNICE							V DENARJU IZRAŽENA CENA				LADKO KOROSEC				
							HITRI TURNIR				MAJH. ZVER KI SKAČE				
NEVARNO MAMILO							MOČVIRNAT SVET (redko)				MELODIKA				
							GLAVNO M. BELORUSIJE				ENAKI ČRKI				
DEL POHIŠTVA						MISTER			VARNOSTNI SVET	NEIZOBRA-ŽENOST					
										SLOVENSKI KNJIŽEVNIK (1867-1955)					
NATAŠA BOKAL			ANTON TROST			DEJAVNOST IZVEDENCEV									
			VERDIJEVA OPERA			SEVERNI JELEN									
	MESTO V ITALIJI. JUGOVZH. OD TORINA	PRIZADEV-NOST								STARO-GRŠKI KIPAR	GALLJ			PRIPOVEDNA PESEM	
		PODZEMNI HODNIK									DARILO			ČLOVEK Z VELIKO SPOL. SLO	
BRIDKOBA									BODEČA NEZA						
									PETER AMBROŽ						
SKUPNOST POTOMCEV ISTEGA PREDNIKA				NINO ROBIČ	VEČ LJUDI								VOJAŠKO URJENJE		
					ČEŠKI SKLADATE LJ (Josef)										
AKONTACIJA						KEMIJSKI ELEMENT ZNAK: CU	RANOCELNIK						ROLETA		
						PREBIVALKA IRAKA							ŽUPANČIČ OTON		
JULIJ				3				KUNTNER TONE			KULTURNE RASTLINE S KLASI				
					ŽIVLJENJSKA POT NA POKLICNEM PODROČJU						PESTNER			PREDNJA STRAN KOVANCA, BANKOVCA	ŽENSKA KI S SVOJIM ŽIVLJENJEM JAMČI
					OKENSKA ZASTORNICA								ZVEZDA V OZVEZDJU ORLA	ZMAGA PRI SAHU	
					PAVEL GOLIA									IGRALKA GARDNER	
				NAPRAVA ZA GRETJE			KONJSKA SILA			BARIJ				KIT UBJALEC	
							GLASBENO ZNAMENJE								
AVGUST				4						VRSTA MUŠKATNEGA VINA					
										GLAS PUŠKE					
					NOBELIJ				PRODAJALEC APNA					RDEČI KRIŽ	
					ANDREJ MARINC				IRIDIJ					OLIVER TWIST	
						GINOJNA KUŽNA BOLEZEN V USTIH									
						UGASEL CENTRALNI VULKAN (iz črk RAMA)				UTEŽNA MERA ZA DRAGE KAMNE					

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 6 (11. 2. 2000):

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevati bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do ponedeljka, 21. februarja 2000.

Pravilna rešitev gesel iz 4. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. SHARON STONE, 2. DEMI MOORE, 3. WINONA RYDER. Nagrado 5000 tolarjev prejme Irena Brežan, Zato lmin 64 b, 5220 Tolmin.

NAGRADNA križanka št. 6